Telefonas: EACKAWANNA 5329.

„Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžiama kas Pėtnyčia
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„TĖVYNĖ"
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

The Lithuanian Weekly „Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgelintė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
"TĖVYNĖ"
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 50 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Autorized on June 27, 1918. New York, N. Y., Gruodžio (December) 12, 1924. Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875 Vol. XV

Mirė Kalbininkas K. Buga

Lenkai Grumoja Lietuvai

Vokietijos Fašistai Sumušti

PASIMIRĖ LIETUVIŲ KALBININKAS PORF. BUGA.

„LONDONAS, Gruodžio 6 d. — Gruodžio antrą dieną mirė kalbininkas Buga. Platesnis pranešimas seka. Račkauskas."

Šį kablegramą „Tėvynės" Redakcija gavo gruodžio d., kuria pranešama neapsakomai liudnia žinia, nes lietuvių tauta neteko dar vieno žymaus mokslo vyro. Velionis prof. K. Buga buvo didis mokslininkas ir žymiausias lietuvių kalbininkas ir buvo dar gana jaunas žmogus—vos kiek viršaus 40 metų amžiaus sulaukęs. Savu laiku Lietuvos laikraščiai pranešė, kad pradžioje rugpiučio mėn. prof. K. Buga sunkiai susirgo — kraujas išsiliejo į smegenis ir todel buvo išgabentas į užsienio senatorijas, rodos gydėsi Karaliaučiuje. Jo ligos priežastimis buvo persidirbimas ir didelis smegenų nuovargis. Kiek vėliaus žinios skelbė, kad jis taisosi, bet štai paskutinė žinia paskelbia, kad didžio Lietuvos mokslininko tarpe gyvųjų jau nėra... Tai didelis ir skaudus smugis lietuvių tautai netekus tokio mokslo vyro, kokiu buvo kalbininkas prof. K. Buga.

LENKAI GRUMOJA LIETUVAI KARU.

Del Lietuvos naujos notos Ambasadorių Konferencijai, siulinčios šaukti naują konferenciją Lietuvos Lenkijos sienoms nustatyti, Varšavos militaristai tiesiog iš kailio neriasi. Lenkų valdžios agenturos išsiuntinėjo į visą pasaulį rėksmingus pareiškimus, kad Lietuva nenori taikos su Lenkija, o visa lenkų spauda stačiai grumoja Lietuvai karu. Vadinasi, pataikyta Varšavos militaristams į skaudžiausią vietą.

VOKIETIJOS FAŠISTAI SUMUŠTI RINKIMUOSE.

Berlyno žinios skelbia, kad įvykusiuose gruodžio 7 d. Vokietijos reichstago rinkimuose, kurių pilnų davinių dar nežinoma, daugiausiai pralaimėjo fašistiniai monarchistai ir komunistai. Daugiausiai laimėjo socialistai ir taipgi demokratai su klerikalais yra laimėję. Nacionalistai busianti antra partija skaitliumi reichstage.

REIKALAUJA „KRESAMS" APSIPRENDIMO TEISIŲ.

Varšavos spauda skelbia, kad Lenkijos seimo dešimts atstovų išėjo iš „Vyzvolenie" partijos ir su Voevudskiu priešakyje sudarė naują seimo partiją vardu „Nepriklausomoji ukininkų partija". Ši naujoji partija stovinti už darbininkų ir ukininkų valdžią, už dvarininkų žemės nusavinimą be atlyginimo ir pripažįsta teisę pakraščiams apsipręsti. Taipgi tikrinama, kad ši partija sudarė tam tikrą sutartį su seimo komunistine frakcija.

PRANCIJOS VALDŽIA PASKELBĖ KOVĄ KOMUNISTAMS.

Paryžiaus žinios skelbia, kad Prancijos valdžia paskelbusi kovą pradedantiems nerimauti komunistams, kurie pradėję kelti galvas su atvykimu Paryžiun Rusijos atstovo Krasino. Padaryta visa eilė kratų, kuriose suareštuota apie 400 komunistų agitatorių, kurių 50 buvo svetimšalių ir pastarieji išsiųsti iš Prancijos teritorijos. Policja tikrina, kad sugriebusi dokumentus, kurie įrodo, kad buvo planuojama komunistinė revoliucija nuvertimui Prancijos Respublikos ir įkurimui sovietų. Taipgi valdžią atakuoja ir klerikalai, todel premieras Herriot pareiškė, kad bus kovojama iki pergalės prieš „klerikalinį ofensyvą" ir prieš komunistinės propagandos varymą, kuri grumoja Prancijai sukilimais.

SUŠAUDOMI ESTIJOS SUKILĖLIAI.

Talino, Estijos sostinės, žinios skelbia, kad iki gruodžio 4 d. Estijos karo teismas pasmerkė mirties bausmei 33 komunistus, dalyvavusius nenusisekusiam sukilime gruodžio 1 d. ir nuosprendis išpildytas — pasmerktieji sušaudyti. Estų vyriausybė tikrina, kad sukilimas buvo Maskvos internacionalo suplanuotas ir vedamas jo gabiausių kareivių, apie šimto žmonių, kurie esą įgabenti į Estiją užanspauduotuose prekių vagonuose. Jie tikėjosi, kad jiems padės Talino fabrikų darbininkai, vienok jie apsiriko, nes Estijos darbininkai atsisakė padėti rusams komunistams ir net kovojo prieš juos laike sukilimo.

ŽEMĖS DREBĖJIME ŽUVO 1,400 ŽMONIŲ.

Neoficialės žinios skelbia, kad įvyko naujas žemės drebėjimas Java saloje, Vonosobo apylinkėje, kuriame žuvo 1,400 žmonių ir viršaus 1,000 pasiliko be namų. Sakoma nemaža sužeistų ir milžiniški nuostoliai padaryta.

EGIPTE VIS DAR NERAMU.

Londono žinios skelbia, kad Egipte vis dar neramumai tęsiasi ir smarkiai kritikuojama naujoji Egipto valdžia už nusileidimą Anglijai. Taipgi praneša, kad trys Sudano sukilimo vadai teismo nuteisti sušaudymui ir nuosprendis išpildytas.

PABALTIJOS VALSTYBĖS PRIEŠ LIKIERIŲ ŠMUGELĮ.

Pranešama iš Elsinkių, Suomijos sostinės, kad čionai įvyko tarptautinė antišmugelio konferencija, kurioje dalyvavo visos Pabaltijos valstybės, Vokietija, Lenkija ir Rusija. Išdirbta ir pasirašyta sutartis ir protokolas sustabdymui šmugelio visokių alkoholinių išdirbinių. Sutartis turi buti užgirta dalyvavusių konferencijoje valstybių atatinkamų organų.

TROCKIS PAŠALINTAS IŠ VALDŽIOS.

Pakartotinos Berlyno žinios skelbia, kad Trockis jau nebėsąs sovietų Rusijos karo komisaru ir esą jis pašalintas ir iš politbiuro. Taipgi esą Trickis naudoja slaptą spaustuvę, kaip ir caro laikais, kad atspaudinus savo argumentus, kuriais jis save teisina delei Stalino ir Zinovjevo užpuolimų. Rusijos šaltinių šitos žinios nepatvirtintos.

ATŠAUKĖ ANGLIAKASIŲ LOKALŲ ČARTERIUS.

Praneša iš Scranton, Pa., kad streikuojantiems 12,000 Pennsylvania Coal kompanijos kasyklų darbininkų nesutikus grįžti darban, kaip to reikalavo unijos prezidentas p. Lewis, Pittstono lokalų angliakasių unijos čarteriai tapo atšaukti. Vadinasi, streikuojantieji angliakasyklų darbininkai jau nebesiskaito United Mine Workers unijos nariais.

SMULKIOS ŽINUTĖS.

— Vašingtono policijos rekordai skelbia, kad sostinėje pereitais fiskaliais metais nusižengimų prieš blaivybės įstatymą skaitlius siekia 14,013. Taipgi suareštuota už girtuokliavimą 9,013 ypatų.

— Agrikulturos sekretorius tikrina, kad 1924-25 m. įeigos ukininkų už ukio produktus sieks apie 12 bilionų dolerių.

— Kansas City, Mo., federalio teismo teisėjas Reeves išleido nuosprendį, kad paskelbimas sumos mokamų taksų nuo įeigų yra teisėtos žinios.

— Fall River, Mass., 116 audinyčių pradėjo dirbti ir sakoma 20,000 darbininkų sugrįžo darban.

— Jung. Valst. iždas sugrąžino $137,006,225 permokėtų taksų nuo įeigų 1917-24 m. laikotarpiu. Išmokėta 192,252 reikalavimai.

— Delei buvusių kukluksų riaušių Niles, Ohio, teismo grandžiurė apkaltino 104 asmenis.

— Susidurus dviem traukiniam netoli Oakland, Cal., 6 ypatos užmušta, 7 sunkiai sužeista ir viršaus 30 sužeista lengviau.

— Tarptautinė opiumo konferencija pasiekė sutarties, kuri bus pasirašyta gruodžio 13 d. Amerikonai tikrina, kad pavedimas opiumo monopolio valstybių valdžioms, šmugelio nesulaikys.

— Tulos ponios Henry La Forge iš E. St. Louis, Ill., rekordas yra sekamas: 13 kartų apsivedė, 12 kartų persiskyrė ir vienas vedybas teismas panaikino. Ji yra 45 metų amžiaus ir pirmu kartu ištekėjo budama 14 metų amžiaus.

— Pranešama iš Maskvos, kad raudonosios armijos ir laivyno jėgų skaitlius sumažintas iki 562,000.

Iš Lietuvos Laikraščių

Vilnius vis dar Lenda Skolosna.

Vilniaus magistratas parašęs Lenkijos miestų sąjungai, jog Vilniui esą reikalinga paskolinti 7½ miliono auksinų: elektros stočiai statyti 3 mil., mokyklų namams statyti 2 mil. ir tramvajų įvedimui 2% mil.

Centro Komitetas.

Lietuvių Draugijos nuo karo nukent. šelpti Centro Komitetas savo paskutiniame posėdy lapkričio 8 d. taip pasiskirstė pareigas: pirmininku išrinktas d-ras Jonas Basanavičius, vicepirmininku kun. prof. P. Kraujalis, kasininku p. K. Stašys ir sekretorium kun. P. Beliauskas, nariais d-ras J. Stankevičius, d-ras J. Šlapelis ir prof. J. Skruodys. Išrinkta komisija ukiui tvarkyti iš kun. P. Beliausko, p. K. Stašio ir p. Budzeikos.

Iš Mokyklų Gyvenimo.

Duota koncesija Vaikštenių mokyklai Viln. apskr., Beržininkų mokyklai, Breslavės apskr. ir Trinapolio mokyklai. Žižmuose, Ašmenos apskr. patvirtinta mok. p. Šepetytė. „Ryto" paduota prašymas Inspektoriatui leisti mokyklą ir vakarinius kursus Pranciškonų muruose, kur seniau buvo Lietuvių Dviklasė mokykla.

Produktai Brangsta.

Kainos įvairiems produktams ir prekėms spalių mėn. bendrai imant pakilo Lietuvoj 1,9%. Ypač pabrango kiaušiniai (17,9%) ir rugiai (7,3%). Daržovės 10% atpigo.

Biržų Savivald. rinkimų Vaisiai.

Žymią daugumą gavo kairieji šiuose valsčiuose: Papilyje, N. Radviliškyje, Biržų valsčiuje, Biržų mieste, Žiemelyje, Saločiuose, Daujenuose.

„Krikščionys" laimėjo: Pabiržėje, Joniškėlyje, Krinčine ir Vabalninkuose.

Vabalninkuose „krikščionys" butų gavę mažumą atstovų, jei kairieji nebutų pristigę kandidatų, nes dešiniųjų tvirtovėje jie visai nesitikėjo gauti daugumos ir nesirupino dideliu kandidatų skaičiumi. Vabalninkai iki šiol buvo laikomi tvirčiausiu k. d. lizdu. Vabalninkų valsčius yra davęs daugiau už visus kitus valsčius davatkų — vienuolių. Dabar žmonės įvertino k. d. darbus ir nuo jų nusigręžė.

Pasvalio ir Pabiržės valsčiuose rinkimai panaikinti.

Vilkaviškio apskrities valdybon išrinkta Rudvalis (v. l.) ir Blažaitis (soc.-dem.).

Mariampolės apskrities valdybon Pajaujis ir Stepšys (prijaučia valst. liaudininkams).

Rokiškio apskrities valdybon. 13 XI. išrinkta kol kas vienas Petronis (v. l.) ir Tarybos pirmininku Bieliunas (v. l.).

Lietuvių Vargai Nepasibaigia.

Dar nenurimo Vilniaus lietuvių visuomenė del atėmimo iš lietuvių prieglaudos buto Pranciškonų muruose, kaip štai vėl naujas smugis: Vilniaus Apygardos teismas nutarė išmesti lietuvių įstaigas iš namų Subačiaus gatvėj Nr. 23.

Trukdo Lietuvių Švietimą.

Šiomis dienomis vėl visa eilė Vilniaus lietuvių moksleivių — Vyt. Didž. Gimnazijos vyresniųjų klasų mokinių — pašaukta kariumenėn stoti.

Lenkai ne tik naujų teisių lietuvių mokykloms neduoda, bet dar ir tuos likučius atima: pereitais metais dar tiek daug turėdavo lietuviai moksleiviai, kad kareiviavimą jiems atidėdavo. Šiemet ir to nebėra.

Artyn Prie Galo

Musų Užsienių Reikalų Ministeris p. Voldemaras Čarneckis yra pasiuntęs Vilniaus klausimu naują notą Žymiausioms Santarvės valstybėms Ambasadorių Konferencijos pirmininko p. Herriot vardu. Tai veik pusės metų galvotas atsakymas į šių valstybių š. m. birželio 2 dienos notą, kurią buvo prisiuntęs buvęs Francuzijos Ministeris Pirmininkas p. Raymond Poincare. Kuomet yra įteikta ši nota musų atstovo Paryžiuje p. Milašiaus, laikraščiuose nepasakyta. Reikia spėti, kad dar nesenai. Teisybę pasakius, visa ta nota, kaip ji šiandien formuluota, galėjo buti pasiųsta, kad ir tuoj ant rytojaus po jos gavimo iš Santarvės valstybių: laukti kokie penki su virš mėnesiai visai buvo nereikalinga.

Savo notoj Santarvės valstybės buvo pasiuliusios Lietuvai ir Lenkijai be jokių ginčų pradėti tarp savęs tartis, pripažinti vienai kitą de jure ir užmegsti tarp savęs diplomatinius, konsuliarinius ir ekonominius santykius. Toksai pasiulymas iš Santarvės valstybių buvo pilnai suprantamas, kuomet jos yra save paskaičiusios visai teisėtomis spręsti apie musų rubežius su Lenkija.

Girdi, jus nekartą prašėte nustatyti Lenkijos valstibynę sieną ir mes jau tą sieną esame nustačiusios ir todel dabar tik gyvenkite ramiai su Lenkija. Visa musų opozicija prieš tokį Lenkijos valstybinės sienos nustatymą tiktai tame ir tebuvo, kad mes tvirtinome, jog niekuomet nesame prašę ir niekuomet nesame Santarvės valstyvių įgaliavę be musų sutikimo tas sienas nustatinėti.

Dabar p. Čarneckis savo nota nori palengvinti Santarvės valstybėms tą esamą ginčą išrišti: jis patsai siulo Santarvės valstybėms sušaukti savo konferenciją, į kurią pakviesti ir Lietuvą ir Lenkiją ir dar ir kitas valstybes, jeigu ras reikalingu šaukti iš tarpo tų, kurios gali buti užinteresuotos šio ginčo išsprendime.

Dėlei tokio pasiulymo Santarvės valstybės gali labai lengvai apsidirbti. Gali nuskirti prašomą konferenciją, kurioj Lenkija nesutiks pakeisti jau sykį tų pačių valstybių nustatytos linijos tarp Lietuvos ir Lenkijos, o Lietuva nesutiks palikti tos linijos, ir Santarvės valstybės, remdamosi padarytu pasiulymu, galės savo nuožiura nustatyti tą liniją gal ant pusės kilometro musų naudon, o kitoj vietoj Lenkijos naudon, ir visas dalykas bus išrištas.

Argi neaišku, jog taip statydami klausimą, mes aiškiai einame prie galo, t. y. prie to, kad dabar esamoji siena bus visai teisėtai nustatyta.

Darydamas savo pasiulymą, p. Čarneckis atidavė visas kortas Santarvės Valstybėms: jis patsai lošti visai nemoka. Darykite, kaip norite. Mums šio lošimo pasekmės gali buti labai apverktinos. Atidavęs visą reikalą spręsti Santarvės Valstybėms, p. Čarneckis nerado net galimu patsai pasikviesti patarėju na kad ir Rusiją, kurią jog nesenai ta pati Francuzija yra pripažinusi, kaipo tinkamą lošėją, o pasikviesti net labai buvo paranku, nes Rusija savo laiku, kalbant toliau alegorija, yra sumaišiusi kortas savo Rygos traktatu su Lenkija. Juk ta pati Rusija musų sutartimi su jąja yra pripažinusi visai kitą sieną. Toliau, argi jau nebuvo galima padaryti nors vienas rezervas, kad be Vilniaus Lietuva jokiu budu nesutiks pasilikti ir kad tik pripažinus mums seną sostinę galima galvoti apie visokias konferencijas? O dabar gali užtekti kokios vienos Švenčionių dalies. Aš jau nekalbėsiu apie tat, kad musų valdymo krikščionių demokratų blokas turėjo toj notoj pasakyti, kokias gėrybes jis siulo pačios Vilnijos gyventojams. Nemokėdamas susitvarkyti mažame Klaipėdos krašte, nepajėgdamas pačiame Lietuvos viduje susitaikinti su mažumomis ir visokiais vidaus priešais, tas blokas, žinoma, negali nič nieko pažadėti patiems vilniečiams. Ir patsai p. Čarneckis, kaipo ištikimas bloko narys, negali ir nepajėgia ko nors pasakyti. Jis tegali tik atiduoti kortas į kitų rankas, kaipo bejėgis. Savo laiku musų visuomenė buvo didžiai susirupinusi dėlei Hymanso pasiulymų. Jie rodėsi mums nepriimtinais, nes mes nepasitikėjome, kad galėsime atsispirti prieš lenkų invaziją, prieš jų įsigalėjimą musų krašte. Šiandien mus ima kita baimė, kad visai nebebus dėlei ko kovoti, kad, ačiu p. Čarneckio pasiulymui, mums bus užčiaupta burna dėlei Vilniaus, nes jis visai teisėtu keliu gali buti palaidotas. Mes einame artyn prie galo — tat neabjotina išvada iš musų vyriausybės užsienyje daromų pastangų. Susirupinkime.

J. P-tis.
(„Liet. Žinios").

„TĖVYNĖ"

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius,

307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynei' turi but siunčiami Redakcijos vardu ir turi but su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkūs raštai—korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašta ženklelių jų sugrąžinimui.

NAUJAS SMUGIS VARŠAVOS MILITARISTAMS.

Prancuzų remiami Varšavos poneliai barškino savo surudijusiu kalaviju ir rengė įvairias avantiuras iki nors dalinai pasiekė saimperialistinių ambicijų ir apsirijo svetimomis žemėmis. Jau savu laiku buvo rašyta „Tėvynėje", kad lenkai pradeda negardžiai atsirugti delei to perdidelio apsirijimo, nes jau ir pačius Varšavos militaristus pradeda apimti baimė delei nuolatos besiplėčiančių užgrobtųjų teritorijų kankinamų gyventojų sukilimų. Šitie įvykiai yra vidujinio Lenkijos gyvenimo gangrena, kuri naikina valstybės organizmą ir anksčiau ar vėliau turės suirti visi galai to organizmo.

Apart to, ir tarptautinės politikos arenoj karts nuo karto tenka neskaniai lenkams atsirugti delei aukščiau minėto apsirijimo. Štai lapkričio 30 d. laidoje „New York Times" dienraštyje telpa svarbus straipsnis garsaus Bok'o kontesto laimėtojo „pasaulio taikai įvykinti plano" autoriaus Dr. Charles H. Levermore parašytas, kuriuomi jisai nurodo keturias vietas Rytų Europoje, kaipo pavojaus versmes pasaulio ramybei. Ir reikia skaitytis su tuo faktu, kad Bok'o kontesto laimėtojo balsas turi reikšmės tarptautinėje politikoje ir pasaulis su jo nuomone skaitysis.

Tomis pavojaus versmėmis pasaulio ramybei Dr. Levermore teisingai numato Rytų Europoje sekamas keturias vietas: Lenkijos užgrobtos teritorijos — Rytų Galiciją, Vilniją ir Aukštąją Sileziją ir taipgi Besarabiją, už kurią ginčijasi Rusija ir Rumunija. Vadinasi, net trys pasaulio ramybei grumojančios karo pavojum versmes yra Lenkijos sienos! Ir, anot Dr. Levermore, jos susidarė vien delto, kad Varšavos militaristai neteisėtu budu šias teritorijas užgrobė, nes lenkai nei tautiniu, nei etnografiniu žvilgsniu neturi jokios teisės prie šių teritorijų, išskiriant gal tik vieną Aukštąją Sileziją, kur lenkų gaivalas yra gana skaitlingas. Ir minimo straipsnio autorius griežtai užreiškia, kad kol šitos neteisybės nebus išlygintos, tol Europoje bus šitos pasaulio ramybei grumojančios versmės. Labai teisingai pasakyta!

Šitas Dr. Levermore svarbus straipsnis yra dar vienu antausiu Varšavos militaristams tarptautinės politikos arenoj. Čionai yra aiškiai kaltinami lenkai už jų imperialistinį akyplėšrumą ir teisingai jie perstatomi pasaulio ramybės priešais. Esą Vakarų Europa ir Amerika per ištisą šimtmetį simpatizavo lenkų tautos kovai už jos laisvę, vienok jau dabar šitie patys žmonės pasirengę paklausti lenkų, kodel jie pasiėmę vaidmenį valdonų ant tų kraštų, kurie nenori lenkų valdžios. Taip pasielgdami lenkai aptemdo skaisčius siekinius jų pačių kovos už laisvę. Tuo budu sužiniai yra silpninama lenkų tautos gyvybė. Tai yra sudaromas tikras pavojus pasaulio ramybei. „Jei lenkai gali šitaip elgtis, tai matyt pačios Lenkijos istorija veltui juos mokina", baigia savo straipsnį Dr. Levermore. Tai tikrai pasakyta lenkams bešališka ir skaudi teisybė, kurios tik vieni lenkai negali suprasti savo akyplėšrumo svaiguly pasinėrę.

Lietuviams šitas Dr. Levermore straipsnis yra brangus tuomi, kad jame bešališkai nušviečiamas Vilniaus klausimas ir lenkų avantiuros Vilniaus užgrobime. Jis Želigovskio aferą pavadina tiesiog piratišku (plėšikišku) žygiu ir esą tuomet Tautų Sąjungai esant bejėge sudrausti lenkus, *Lietuvos Vilnius ir po šiai dienai pasilikęs lenkų tyranijoj.*

Už šituos bešališkus ir pilnai teisingus Dr. Levermore pareiškimus, lietuvių tauta jo niekuomet neužmirš ir amžinai bus jam dėkinga užtai.

ŽMOGAUS BRANGIAUSIS TURTAS.

Kiekvienam yra gerai žinomas žmogaus psyhologijos silpnumas, kad nei vienas nepajėgia tinkamai įvertinti kad ir didžiausios brangenybės, kurią jisai veltui gauna. Tik tuomet pamatom tos brangenybės neapkainuojamą vertę, kuomet jos netenkame.

Jei paklaustum minios žmonių, kas žmogui yra brangiausia pasaulyje, tai įvairių įvairiausius atsakymus išgirstum. Vieni atsakytų, kad jiems brangiausiu turtu yra pinigai, kitiems — garbė, tretiems — idelai, ketvirtiems — mokslas ir t. t. Vienok yra gyvenime milionai žmonių, kurie vienodai atsakys į šį klausimą. Kiekvienas netekęs sveikatos žmogus, nežiurint ar jis butų turtingas ar vargšas, ar mokytas, ar tamsuolis, ar gyvenimo viršunėmis skriejantis ar žemumomis šliaužiojantis, atsakys, kad *sveikata yra žmogaus brangiausiu turtu.*

Ir tikrai sveikata yra brangiausiu turtu, nes jos negalima nei pinigais nusipirkti, nei jokiu kitu budu įgyti. Kartą galutinai, neatitaisomai suiro žmogaus sveikata ir jau ji žuvus amžinai — niekuomet jos neatgausi. Tuomet žmogui nemiela niekas gyvenime. Jam laimės nesuteiks nei didžiausi turtai, nei garbė, nei jokis kitas gyvenimo smagumas. Jo gyvenimas pasidaro viena neperstojama sunkenybe ir tik šaltas kapas jo skausmus, jo susikrimtimą nuramina. Tokiam žmogui visas pasaulis pasilieka tuščias, šaltas, nuobodus ir jis jaučiasi nelaimingiausiu žmogumi.

Vienok šitą žmogaus brangiausį turtą turintieji — sveiki žmonės nemoka jo branginti, nes jie veltui jį gavo. Prisižiurėjus į kasdieninį žmonių gyvenimą, aiškiai matai, kaip kiekvienas iš mųs be pasigailėjimo terorizuojam savo sveikatą, tarsi sužiniai norėdami ją kuogreičiausiai suardyti. O tuo tarpu yra taip lengva, taip be jokių painių ir sunkenybių galėtumėm apsaugoti ir taupyti tą savo brangiausį turtą — sveikatą, jei tik pilnai suprastumėm jo svarbą kiekvieno žmogaus gyvenime. Šiandien jau turime nemaža knygų, brošiurų, kurios aiškina, mokina kaip saugoti savo sveikatą. Taipgi ir laikraščiuose išspausdinama nemaža naudingų straipsnių tuo svarbiu klausimu. Turime nemaža pasišventusių gydytojų, kurie pašvenčia savo brangų laiką paskaitoms apie sveikatos užlaikymą. Kad visuomenė šitomis visomis galimybėmis tinkamai naudojasi, to negalima pasakyti. Dauguma žmonių į visus šituos brangius patarimus tik ranka numoja. Dar didesnė dauguma to viso neskaito ir neklauso. Reiškia, milžiniška didžiuma žmonių nesupranta, kad jų brangiausiu turtu yra sveikata.

Todel reikalinga kiekvienam apšviestam žmogui, kuris supranta sveikatos svarbą, visomis išgalėmis eiti prie to, kad skleidus visuomenėje tą išganingą mintį, kad žmogaus sveikata yra brangiausiu turtu, kad be jos nėra žmogui laimės gyvenime — tuomet nebelieka jokios prasmės ir gyventi. Ypač SLA. narių yra pareiga skaityti „Žmonių Sveikatos" skyrius, kuris telpa kiekviename „Tėvynės" num. Ir netik su didžiausia dome skaityti tą skyrių, bet ir naudotis naudingais sveikatos užlaikymo patarimais. Taipgi SLA. darbuotojų pareiga ilgesnius ir svarbesnius straipsnius išsikirpti iš to skyriaus ir juos panaudoti paskaitoms viešuose susirinkimuose. Tokios paskaitos apie sveikatą butų galima kartoti kiekviename kuopos susirinkime. Tas paįvairintų kuopų susirinkimus ir intensyviai butų varomas sveikatos užlaikymo mokymo darbas. Savu laiku tilpo „Tėvynėje" labai svarbus ir naudingas Dr. A. J. Karaliaus straipsnis apie sifilį. Dabar vėl šiame „Tėvynės" num pradedame spausdinti svarbų straipsnį apie alkoholio žalingumą žmogaus sveikatai, kurį parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Šitie abu straipsniai pilnai tinka paskaitoms viešuose susirinkimuose, jau nekalbant apie SLA. kuopų susirinkimus. Ypač patartina kiekvienam perskaityti šitą Dr. Kaškiaučiaus straipsnį, kuris aiškiai parodo tuos baisius davinius, kokius alkoholis neša žmonijai.

Mokykimės patys ir kitus mokykime gyventi sveikai, nes sveikata yra tokiu kiekvieno žmogaus turtu, kurio už viso pasaulio turtus negalima nupirkti.

Iš vėlesnių num. Lietuvos laikraščių patiriame, kad Lietuvos Seime buvę gana karštų debatų delei p. Tumėno atsakymo į valstiečių liaudininkų interpeliaciją Klaipėdos krašto rinkimų klausimu. Valstiečių liaudininkų, socialdemokratų ir žydų atstovai tiek sukedeno tas p. Tumėno surastas „juridines kliutis", kad iš jų tik skudurai beliko. Sakoma, klerikalinė Seimo didžiuma tiek nuliudo ir susinervavo laike debatų, kad nei nemėgino ginti tų popierinių p. Tumėno „juridinių kliučių". Jie tik skubinosi perleisti paprastą pereinamąją formulą, kad išvengus statyti balsavimui socialdemokratų pasiulyto valdžiai nepasitikėjimo. Štai kame gludi ir visa paslaptis tų „juridinių kliučių", nes Klaipėdos krašto atstovams atėjus Seiman gali klerikalams pritrukti balsų, kad palaikius p. Tumėno klerikalinį kabinetą.

* * *

Amerikos Radio Korporacijai pavyko bandymas per radio persiųsti žmonių paveikslus. Procesas užėmė tik 20 minutų laiko. Paveikslai tilpo laikraščiuose ir pasirodo, kad yra ant tiek aiškųs, jog lengvai galima pažinti žmones. Tai ką mokslas ir nenuilstantis darbščiųjų žmonių tyrinėjimas padaro! Jei tais laikais, kuomet užgimė prezidentas Coolidge, butų kas pasakęs, kad p. Coolidge'o paveikslas bus persiųstas oro bangomis, tai butų tokį žmogų paskelbę proto netekusiu ir beabejonės butų patalpinę į beprotnamį. O šiandien šitas stebėtinas įvykis mums išrodo visai paprastu dalyku. Tai vis mokslo ir pažangos laimėjimai. Ir kokių dar stebėtinų išradimų pasaulis susilauks, tai šiandien sunku tai ir įsivaizduoti.

* * *

Bostono „Dar-kas" didelėmis raidėmis straipsnio antgalviu sušunka: „Lupikai Lietuvoje dar nesuvaldyti." Straipsnį rašo iš Kauno klerikalų darbuotojas p. F. Virakas, kuriame nurodoma, kad Lietuvos finansieriai yra begėdiškais lupikais, nes už skolinamus žmonėms pinigus lupa net iki 100 nuošimčių ir daugiau. Vienok nei p. Virakas, nei „Dar-kas" nepasako, kad tų lupikų priešakyje stovi klerikalų partijos tėvas ir jos valdonas — kunigas Vailokaitis. Pagaliau, kas gi tuos lupikus Lietuvoj suvaldys, kuomet jie patys ir pačią Lietuvą valdo. Už globojimą tų lupikų yra kalti tik vieni klerikalai, kurių ir vyriausis valdonas — kun. Vailokaitis yra lupikų karalium.

* * *

Neveltui yra susidaręs senas lietuvių priežodis: „žydas muša — žydas rėkia". Lygiai tokios taktikos laikosi ir lietuviai komunistai. „Tėvynės" skaitytojams yra gerai žinoma, kad garsiąjam Patersono šilko darbininkų streike lietuviai komunistai varinėjo intrygas prieš ne jiems tarnaujančius laikraščius, neišskiriant net ir „Tėvynės", kuri visą laiką buvo minėto streiko rėmėja. Užpereitam num. patalpinom vieno tų pačių streikių korespondenciją, kuris plačiau nušviečia tas komunistų intrygas prieš nekomunistinio nusistatymo laikraščius. Šitas faktas labai nepatiko Brooklyno komunistų organui „L-svei" ir ji paprastu jai budu koliojasi ir nebutus dalykus prikaišiodama šaukia, kad „Tėvynė" demoralizuoja kovojančių darbininkų eiles.

Tai vis komunistiški „triksai". Jie nei nemėgina ginčyti, kad musų korespondentas neteisybę rašė, tik muša visai į kitą punktą. Pagaliau, jie visai nelaiko streikierių demoralizavimu, kuomet jie patys varinėja intrygas prieš kitus laikraščius, bet kuomet jų intrygomis puolami laikraščiai ginasi, tai jau bloga ir tuomet jau streikierių demoralizavimas. Vadinasi, komunistas muša ir pats rėkia.

* * *

Išeinantis Cleveland, Ohio, savaitraštis „Dirva" praneša, kad su 48 num. ji perėjo į kitas rankas. Iki šiol, per devynerius metus, ją leido p. A. B. Bartoševičius, o dabar ji perėjo į susikurusios bendrovės rankas ir laikinai bendrovės vardu valdys administratyvė komisija, kurią sudaro sekami asmenys: A. Lapė, A. Žukas, A. Praškevičius, J. V. Mitchellis ir V. P. Banionis. Taipgi pranešama, kad ir laikraščio pakraipa nebus keičiama ir „Dirvos" redaktorium pasilieka posenovei p. K. S. Karpavičius.

* * *

Vietoje iki šiol ėjusio Cleveland, Ohio, mėnesinio Am. Darb. Apšv. Dr-jos organo „Apsišvietimo", su pabaiga lapkr. mėnesio pradėta toje pačioje vietoje leisti savaitinis „Aidas", kuris išeina ketvirtadieniais. Pirmas numeris išleista keturių puslapių didelio laikraštinio formato, kuris yra įdomus ir tuomi, kad jame nėra nei vieno apskelbimo.

* * *

Oficialės skaitlinės skelbia, kad pereituose Jung. Valst. prezidento ir kitų valdininkų rinkimuose partijų agitacijos kampanijai išleista nemaža pinigų. Republikonų partija išleido $3,063,952 ir partijos fonde dar liko $355,264. Demokratų partija išleido $903,908, vienok ji turinti deficitą apie $300,000. Prie šitų sumų pridėjus išlaidas visų kitų politinių grupių, kurios dalyvavo pereituose rinkimuose, pasidarys apie $300,000. Tuo budu pereiti rinkimai partijoms kainavo viršaus keturių milionų dolerių. O kur dar valdžios išlaidos rinkimų pravedimui? Vadinasi, Amerikos rinkimai nemaža pinigų kainuoja. Gerai lar, kad Amerikoje šitoki rinkimai įvyksta kas keturi metai, nes jei jie reiktų daryti kas keli mėnesiai, kaip daugely Europos valstybių įvyksta, tai turėtų subankrutyti net ir kapitalistiniai politikieriai.

Lenkai Visur Vienodi

Lenkiškos „kulturos" išauklėtas šovinistinio patriotizmo akyplėšrumas reiškiasi vienodai visur, kur tik bent kiek didesnis lenkų skaitlius gyvena. Ypatingai Lenkijos patriotai yra labai jautrus toje plotmėje, kur liečiami lenkų dvarininkų interesai. Jau nekartą Varšavos poneliai visam pasauliui Lietuvą skelbė bolševikais ir didžiausiais lenkų persekiotojais vien delto, kad Lietuvoje dalinama dvarų žemė bežemiams ir mažažemiams valstiečiams.

Kiek lenkų „kulturos" akyplėšrumas padarė žalos ir nuoskaudų lietuvių tautai ir Lietuvos respublikai, kiekvienam lietuviui kuogeriausiai yra žinoma ir apie tai kalbėti netenka. Varšavos plėšrieji militaristai ir po šiai dienai smaugia nekaltus Vilniaus ir visų okupuotos Lietuvos dalių lietuvius. Čionai norių konstatuoti tik tą faktą, kad lenkiškos „kulturos" apaštalai nekitaip elgiasi ir Latvijoj. Visas skirtumas tik tame, kad Latvijoj su tais ponais tinkamai apsidirbama, o Lietuvoje jie čiupinėjami su minkštomis pirštinaitėmis.

Kad aiškiai supratus lenkų intrygas Latvijoj, užtenka perskaityti „Eltos" pranešimas apie įvykius Latvijos seime, kurį čionai ir pacituoju iš „Lietuvos":

„Lenkų atstovo Latvijos seime Veržbickio interpeliacija vidaus reikalų ministeriui del tariamo lenkų gyventojų persekiojimo Ilukšto apskrity iškėlė aikštėn daug įdomių faktų, įrodančių, kaip lenkai varo visoj Latgalijoj savo propagandą. Vidaus reikalų ministeris P. Juraševskis atsakė į interpeliaciją paskutiniame seimo posėdy. Ministeris dokumentais įrodė, kad Ilukšto apskrity esanti slapta lenkų organizacija, kurios priešaky stovįs pats Veržbickis ir dar vienas lenkų mokytojas. Ta organizacija samdo lenkų agitatorius, kurie apvažinėja aplinkinius sodžius agituodami, kad gyventojai, išsiimdami pasus, rašytus lenkais. Gyventojams grasina, kad nelenkai nebusią prileisti prie išpažinties, jie busią išvaryti iš bažnyčios, o jų vaikai nepriimami mokyklose. Lenkų mokyklose nedėstoma latvių kalbos, Latvijos geografijos bei istorijos, ir sakoma, kad Latgalija priklausanti Lenkijai, tik laikinai esanti okupuota latvių. Taip pat rinkta parašai už prijungimą prie Lenkijos. Kai lenkai paimsią Latgaliją, tai visi kitos tautybės gyventojai busią išvaryti. Agitacijos svarbiausiu tikslu buvęs noras sukurstyti gyventojus, kad jie rašytųsi lenkais prieš visuotinąjį gyventojų surašinėjimą, kurs įvyks 1925 m. vasario 1 d. Tuo budu, sako ministeris, Latvijoj jokio lenkų ištautinimo nebuvę; atvirščiai smarkiausiai varytas latvių, lietuvių ir gudų lenkinimas.

„Ta ministerio kalba padarė seime didelio įspudžio. Pats Veržbickis pasiulė padaryti pertrauką, kad galėtų atsipeikėti. Po pertraukos Veržbickis neigia visus ministerio įrodymus, bet čia pat įkliuva, paskaitęs vieno valsčiaus tarybos posėdžio protokolą, kur sakoma, kad posėdy dalyvavęs Veržbickis ir aiškinęs tautybės klausimą. Vokietys Friksas laiko ministerio įrodymus labai rimtais ir pareiškia, kad jeigu jie nieku nepagrįsti, tai turi atsistatydinti ministeris, bet jeigu teisingi — reikia traukti teismo atsakomybėn atstovas Veržbickis."

Bet latviai su šitokiu lenkiškos „kulturos" akyplėšrumu ceremonijų nedaro. Vėlesnės žinios praneša, kad seimas vidaus reikalų ministeriui išreiškė pasitikėjimą 43 balsais prieš 12, susilaikius nuo balsavimo 30 dešiniųjų nacionalistų. Apie sakantį seimo posėdį „Klaipėdos Žinios" praneša sekamai:

„Antroji debatų diena, lapkr. 7 d. ir gi buvo labai gyva. Deputatai latgalietis Fr. Trasunas ir Klive iškėlė eilę argumentų ir faktų įrodančių lenkų agitacijos darbuotę Latvijoj. Lenkinimas ypač dar labai įsivyravęs Latgalijoj ir eina daugiausiai per katalikų bažnyčią, kurios vyresnybė linksta lenkų, o kai kuriais atvejais ir Lenkijos pusėn. Buvęs užsienių reikalų ministeris Meierovics perskaitė Lenkijos atstovo įteiktą pareiškimą, kuriuo jis protestavo prieš deklaravimą prijungimo Latvijai 6 Ilukštos apskr. valsčių į kuriuos turi pretenzijų Lenkija.

„Deputatą Veržbickį, sąryšy su iškeltais jo interpeliacijos debatuose faktais vyriausybė traukia atsakomybėn už valstybės išdavimą. Šaukiami atsakomybėn ir Veržbickio pagelbininkai lenkiškosios agitacijos srity."

Mat tuose 6 Ilukšto apskričio valsčiuose kelioliką lenkų dvarininkų turi savo dvarus, o Latvijoj, kaip ir Lietuvoje, nutarta dvarų žemes išdalinti bežemiams ir mažažemiams valstiečiams. Todel į šitą Latvijos teritorijos dalį net oficialiai reiškia pretenzijų Varšavos militaristai, kad tuo budu apsaugojus lenkų dvarininkų dvarus nuo išdraskymo. Vadinasi, Latvija turi tas pačias bėdas su lenkų dvarininkų vadovaujama lenkų tautine mažuma, kokiomis serga ir Lietuva. Visas skirtumas, sakau, yra tik tame, kad latviai moka drąsiai ir tinkamai pasielgti su visais tokiais ponais Veržbickiais, ko Lietuvoje nėra. Mat lenkai savo „kulturos" akyplėšrumą vykina per katalikų bažnyčią, todel katalikiškoj Lietuvoj negalima tinkamai kovoti prieš tokius lenkų darbus.

Prie pabaigos norisi pastebėti ir tas faktas, kad lenkų akyplėšrumo darbuotės Latvijoje nesuleikė nei latvių palankumas lenkams. Juk niekam nėra naujiena, kad Latviją valdant Meierovičiaus vadovaujamai vyriausybei, tais laikais Latvija tiesiog keliaklupščiavo prieš Varšavos militaristus ir vergavo jų užmačiomis. Tokiais savo žygiais nekartą latviai nemaža pakenkė ir Lietuvos reikalams tarptautinėje politikoje, kuomet lietuviams prisėjo sunkiai grumtis visais frontais su Varšavos militaristų intrygomis. Vienok lenkai visai nepaisė to latvių draugingumo Lenkijai ir jiems paprastu budu varė savo darbą Latvijos teritorijoj — sukdami savo intrygų lizdus Latgalijoj. Tai senai žinomas visam pasauliui lenkiškos „kulturos" akyplėšrumas, kurio tik vieni latviai nenorėjo žinoti. Bet dabar gal ir latviai pasimokins ir, patys savo kailiu išmėginę lenkų intrygas, gal pakeis ir savo nusistatymą linkui Varšavos militaristų.

Nežinomas.

Pinigai kalba, bet pasaulyje nėra tiek pinigų, kad užimtų kalbančių moterų vietą.

Domas Klausutis.

Iš "Krikščioniškosios" Politikos Laktų

(Tąsa)

Dėja, tik musų diplomatai išėję į erdvą Europos politikos areną kartais pradeda nebenusivokti. Dažriausia visą reikalą sugadina politikos neišmanėliai — kunigai. Bet atsitinka, kad kažin kurios įtakos vedami pradeda klysti ir geresnieji Lietuvos diplomatai. Pavyzdžiui, grįžęs iš Paryžiaus ima tvirtinti, kad prancuzų politika anaiptol nesanti lenkiška. Čia jau perdaug vaikiškas pono profesoriaus pasakymas. Gerai pažinome prancuzų politiką ir neapsirikome iš pat pradžios tvirtinę tos politikos lenkiškumą. Arba, sakysim vykdant Vilniaus „plebiscitą" keista butų jei sutiktum su prof. Valdemaro nuomone, kad nėsą reikalo ir reikalauti, kad su kontragentu butum lygus. Vadinas, iš to išeina, kad sutinkant vykint „plebiscitą" išanksto jau sąmoningai pasiduodama nugalėti savo priešni, vien delto, kad tas „kontragentas" yra daug stipresnis.

Pagaliau, galima butų pavadinti vien tik saldžia svajone prof. Valdemaro įsitikinimą, kad Vilniaus „plebiscitas" galėjo išeiti Lietuvos naudai. Tat galėtų tvirtinti, sakysime, ispanas ar kas kitas nežinodamas tikrosios Vilniaus padėties, bet ne Lietuvos diplomatas, kuris privalo geriausia pažinti kraštą visais atžvilgiais, butent: politikos ir ekonomijos ir t. t. Į šį klausimą atsakant visų pirma reikalinga atsižvelgti į esamąją Vilniaus padėtį. Reikia neužmiršti, kad Vilnijoje visas šimtmetis varoma aršiausioji sulenkinimo politika. Antra, liaudies kultura Vilniaus krašte yra tiek žema, kad sunku butų tikėti ten prigysiant pilietiškąją sąvoką. Ten žmonės suprastintu budu riša klausimą: lenkiškai kalbi— dėkis prie Lenkijos, lietuviškai — prie Lietuvos. O koks yra skirtumas ekonomijos ir politikos žvilgsniu tarp šių dviejų valstybių— nesvarbu: diplomatams tat nesuprantama.

Čia reikia pripažinti tikrąją teisybę, jog Vilnijoje liaudis yra žymiai sulenkinta ir didžioji jos dalis kalba lenkiškai. Šiaip jau manyti, kad Vilniaus krašto gyventojai mieliau dėtųsi prie Lietuvos, negu prie Lenkijos, vien delto, kad Lietuvos valdžia yra geresnė, kad daugiau rupinasi ukininkų reikalais, nedaro rekvizicijų ir t. t., butų nusivylimas, nes atvirai pasakius to Lietuvos valdžios „gerumo" to krašto gyventojai nė nepatyrė. Taigi taip rišant klausimą, kaip kun. Purickis buvo nusistatęs rišti, ir kurio rišimui pagaliau pritarė prof. Voldemaras, Lietuvos pralaimėjimas iš anksto butų buvęs laiduotas Lenkijos naudai.

Kas del „kontragentų lygybės", reikia pasakyti skaudžią tiesą, jog šiuo atveju daugiausia kalta buvo pati Lietuvos valdžia. Juk negalima buvo tikėtis vien jausmais vadovaujantis, kad vieną gražią dieną Santarvė nei iš šio, nei iš to, atsiminus pamirštąją mažąją valstybę Lietuvą pripažins de jure, pirmiau nepersitikrinus jos sutvarkymu ir sugebėjimu tvarkytis valstybiniu aparatu ir t. t. Dėja, šiuo atveju Santarvės valstybės labai maža ką težinojo apie tikrąją Lietuvos padėtį, nes iš Lietuvos tuomet labai sunkiai tepatekdavo žinios užsienin, o šiaip didžiosiose valstybėse niekur nebuvo Lietuvos spaudos biurų, kurie butų informavę valstybes apie Lietuvos vystymosi ir t. t. Antra, tuomet spaudos biurai tebuvo geriausiu įrankiu, kuriuo buvo galima užkariauti stipresnę ar silpnesnę poziciją valstybių tarpe. Lenkai pirmiausia pastebėję šį musų didžiausią trukumą pradėjo varyti prieš lietuvių tautą atkaklią agitaciją ir įtikinėti Santarvę, kad Lietuvos likimas reikia pavesti spręsti Lenkijai, sukolonizuojant Lietuvą ir t. t., nes girdi Lietuva kitaip vėl atateksianti Rusijai, kurią dabar valdo bolševikai ir t. t. ir t. t. Iš lietuvių pusės į tą visą lenkų agresinę politiką nieko nebuvo reaguojama vien delto, kad informacijinis aparatas per daug silpnai veikė. Vadinasi, tokiai padėčiai esant daugumą pradėjo suprasti, kad ištikrųjų taip esama, kad lietuviai nereaguoja — išeina, jog sutinka su visais lenkų norais. Šios apystovos davė progos lenkams užbėgti už akių Lietuvos interesams ir palankiuosius Lietuvai Santarvės narius patraukti savo pusėn.

Nagrinėjant visapusiai Vilniaus klausimą, jaučiama reikalo kreipti domėsio į gretimųjų valstybių santykius. Teisinga bus pripažinti, kad lenkų-rusų karas sudarė vyriausiąją priežastį, kuri nulėmė Vilniaus likimą. Kaip esu jau minėjęs Vilniaus ateitis daugiau priklausė nuo bolševikų laimėjimo kare su lenkais. Beabejonės bolševikai butų išėję iš to karo nugalėtojais, jei ne aktingas Santarvės įsikišimas. Santarvės valstybės, pamačiusios blogus lenkų karo reikalus, jau betarpiai darė įspėjimų Rusijai, kad liautųsi puolusi lenkus. Šisai faktas aiškiai parodė, kad už lenkų nugaros prieš bolševikus kovoja Santarvės valstybės vakarų fronte, jau nekalbant apie caro generolus: Denikiną, Kolčaką, Judeničą, Vrangelį, kurie vedė karą su bolševikais vien tik prancuzų ir anglų pinigais ir iš ten gaunamais ginklais. Su tais generolais buvo surišta ir Lenkija karo konvencija. Vadinas, bolševikams vistiek į kurį frontą neisi visur rasi tuos pačius priešus. Todel bolševikai sumanė apveikti savo priešus šitokiu budu: sumušus pietų fronto priešą, pulti į vakarų frontą ir čia duoti sprendžiamąjį smugį. Eidami tokia karo taktika bolševikai nepanorėjo atsižvelgti į griežtą Antantės įspėjimą *neiti Varšavon.*

Lenkams tuomet buta riestai: maža bebuvo vilties išsigelbėti iš bolševikų jungo. Pralaimėjimas kare buvo neišvengiamas. Ir puolėsi tuomet lenkai prašyti iš bolševikų taikos, o kartu maldauti ir Santarvę, kad gelbėtų. Pagaliau, prasidėjo derybos tarp lenkų ir bolševikų Minske. Bolševikai jausdami esą nugalėtojais, padiktavo lenkams gana sunkias, o gal ir nepakeliamas taikos sąlygas, kurių karektaringumo delei, čia nekuriuos punktus paminėsiu, jos buvo šitokios:

„1. Lenkų armijos sumažinimas ligi 60,000 vyrų, o kiti privalo buti nuginkluoti per 30 dienų;

„2. Reikia atiduoti Rusams visus ginklus, išskyrus nurodytam kariuomenės skaičiui reikalingus;

„3. Draudžiama Lenkams gauti iš užsienio karo medžiagos ir kariuomenės;

„4. Rusai galės įeiti į Baltijos juros uostus per Lenkų žemę nurodytą Volkoviska - Balstogė - Grajevo linija;

(Daugiau bus)

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

ISTORIJA.

Kuomet pradedam suprasti ..
gyvenimo paslaptis,
tik tuomet dažinom,
kaip mažai žinom.
O kuomet tą dažinom,
tai jau daug žinom.

Stebuklinga buvo Nojaus Arka, į kurią sušaukti dideli ir maži paukščiai ir žvėrys, repliojanti ir šliaužiojanti sutvėrimai, laike didžiojo tvano plaukiojo per keturiasdešimt dienų ir naktų; visiems buvo užtenkamai įvairaus maisto. Kaip sutikime Arkoj suėję gyveno per pusantro mėnesio, taip sutikime išėjo į laisvę, į senovinį gyvenimą ir vėl pradėjo neapykantą savo tarpe. Pradėjo tvirtesni silpnesnius draskyti, vienas antrą kandžioti.

Ši stebuklinga Nojaus Arkos pasaka užsiliko ir iki šiam laikui. Nieko nemąstantis žmogus kartoja šią pasaką ir pats tiki tam. Bet kas yra daugiau susipažinęs su istorija, tas tokioms pasakoms netiki. Tuojaus stato savo argumentus ir, paremdamas faktais, išsklaido tamsybės rukus, atidengia tikrąjį istorijos faktą. Taigi stebuklai Nojaus Arkos sutirpsta aiškioje šviesoje.

Kaip buvo stebuklinga Nojaus Arka, taip milioną kartų yra stebuklingesnė gera **knyga,** Istorija. Istorijoj atrasi visą praeitį; kovų ir tikėjimų istorijas, naujus išradimus, didvyrių darbus, kurie suteikė mums įkvėpimą, troškimus prie besidarbavimo, kurių pavyzdžiais mes kasdieną budavojam geresnį pasaulį. Skaitydami Istoriją, pamatom visas gyvenimo žemumas, susipažįstame su kriminalistų biauriais pasielgimais, kurie mus atgrąsina nuo blogųjų darbų.

Žmogus, kuris susipažinęs su istorija, yra žibintuvas tamsioje naktyje, atradimui kelio, kuriuomi privalom keliauti. Be įrodymų, rodos, kiekvienam aišku, kad kas ko nežino, tai klausiasi pas tą, kuris žino. O kas gali daugiau žinoti, jei ne tas žmogus, kuris pilnai nuodugniai yra susipažinęs su istorija? Tokis žmogus, kad ir nenorėtų buti, jis yra autoritetas musų gyvenime, į kurį kiekvienas žiuri su pasitikėjimu.

Nieko lengvesnio pasilavinimui liuosose nuo darbo valandose nėra, kaip istorija, kuri gerai parašyta ir suprantamoje kalboje. Jauniems atkelia plačiai vartus į platųjį pasaulį, atkreipia mintis prie didelių darbų, paskatina prie ieškojimo paslapčių gamtoje, nes kiekvienas pamato, kaip musų civilizacija vystėsi, kaip vienas po kito išradimai buvo atidengti. Pažintis istorijos suteikia stimulentą atbukusioms mintims, priduoda ambicijos.

Rusijos caro laikuose buvo šimtas milionų gyventojų nemokančių rašyti nei skaityti. Lengva juos buvo valdyti ir išnaudoti, kuomet tos minios nežinojo, iš kur ir kam jie atėjo, ir deiko turi vergauti visą savo amžių. Kuomet žmogus mažai žino, jis mažai sugebi, o kuomet nieko nežino, yra visiškai bespėkis. Vaikas penkių metų lengvai valdo arklį sveriantį du tukstančių svarų vien delto, kad vaikas daugiau supranta, negu arklys. Jei ieškotumėm pavyzdžiu, atrastumėm šimtus tukstančių, kuriais galėtumėm įrodyti, kiek yra reikalinga žmogui žinios, o tokių reikalingų žinių galima įgyti skaitant istoriją.

Skaitytojas, pasiskaitęs šių išvadžiojimų, gali pastatyti klausimą:

Kur gauti gerą istoriją?

Mano atsakimu bus: kreiptis prie plačiai žinomos lietuvių kulturiškosios organizacijos **„Tėvynės Mylėtojų Draugijos".** Ji tau duos informacijas, kaip įsigyti didelį dviejų tomų puikiai iliustruotą veikalą **„Pasaulio Istorija", visiškai dovanai.**

Informacijos Tamstai kainuos vieną centą. Ar gali ištesėti vieną centą atvirutei? Tai parašyk žemiau telpantį adresą, o gausi pilnas informacijas, kaip gauti visasvietinę istoriją visiškai dovanai. Štai adresas: Tėvynės Mylėtojų Draugija, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Nemanykit, kad šis ruožas yra pašvęstas agitacijai už T. M. D. reikalus Ne, suvis ne! Teikiamas tau, mielas skaitytojau, kad galėtum pasinaudoti tuomi savo žinyno praplėtimui. Kas skaito šio laikraščio šį skyrių, manau sutiks su tuo faktu, kad kas yra teikiama skaitytojui, tai ne delei kokios sau ypatiškos naudos, bet del visuomenės labo, labui tavo, brangus skaitytojau.

Nei vienas vyras nežino, kaip atatinkamai nešioti kudikį ir nei vienas nesirupina to išmokti.

Parašė PR. BAJORAS.

RADINYS

Niekad o niekad to vaizdo, kurį man prisėjo karo laukuose pergyventi, neužmiršiu, nes tai buvo biaurus ir kartu piktinantis reginys. Mes, kareiviai, jį kituomet taip ir vadinome. Ir kiek aš prisimenu, kiek man teko kare ir abelname gyvenime viso ko pergyventi-patirti, bet tokio graudaus, tokio liudno reginio dar niekad nesu regėjęs ir abejoju, ar priseis kuomet nors regėti. Jis rods kokia šmėkla man visur ir visuomet vaidenasi. Jau pusėtinas laikas kai Didysis Karas užsibaigė, dar kiek daugiau metų praslinko nuo tada, kai aš visa tai pergyvenau, bet dabar jei kuomet tik kas nors apie karą užsimena, — matau tą nuotikį, ir rodos jog tai dar tik vakar-užvakar nutiko.

Tuomet mes, amerikiečiai, su didžiausiu pasisekimu, triumfuodami, vijome vokiečius iš Armonne Miškų.

Rodos dabar visa tai pergyvenu.

Purvini, apdrįskę, pusalkani, keletą naktų veik nė akių nesudėję, su kiekviena diena, kiekviena valanda darėme žymios pažangos. Tą gi dieną, kurios nakty man teko pergyventi čia mano pasakojamas nuotikis, gainiojome vokiečius Gran Pre apygardėse.

Štai, nuo pat ryto eina smarkus, garuojančiu užsidegimu verdantis mušis. Užėmėme vienus laikinuosius vokiečių apkasus, perėjome antrus, išstumėme savo priešus jau net ir iš kelintų. Musų upui ir džiaugsmui tuomet galo nesimatė. Smagėjomės ne todel, kad laukus, ravus, miškus ir visa kur tik perėjome bei kur tik su priešu susidurėm, nuklojom savais ir priešų lavonais. Visai ne. Džiaugėmės todel, kad tai vienur, tai kitur jau tekdavo nugirsti linksmos ir smagios kalbos. O tai buvo kalbama apie pabaigą karo, apie taiką, apie tai, jog panašių karų daugiau nieka—niekad nebus, jog taiką,, pasaulinė taika, visuomet—amžinai gyvuos. Štai kodel mus ėmė džiaugsmas, kodel mųs upas degė neapsakomu karščiu, ir gal štai kodel mes taip pasekmingai, triumfuodami žengėme ir žengėme pirmyn.

Gerbiamieji, nežinau kokio įspudžio jums, tiems, kurie niekad jokiame kare nėsate dalyvavę, tokia, žinia, žinia apie karo pabaigą, galėjo teikti. Kaip jųs tai atjautėt? Bet mums, kariaujantiems, tai reiškė begalo daug. Tai reiškė, kad netrukus pasibaigs musų vargai, liksime gyvais, turėsime progos pasimatyti su savaisiais giminėmis, pažįstamais. Tame laike, esant karo laukuose, tik ir vaizduojasi: dar kartą pamatysiu laisvą gyvenimą, dabar turėsiu progos visiems pasakyti, jog karas tai beprotiškas žmonių išmislas ir jog to išmislo, karo, reikia vengti, apie ramų, gražų ir taikų gyvenimą svajoti.

Ir ta diena buvo biauri. Putė smarkus lapkričio vėjas, dvelkė smulkus-įkyrus lietukas, nuo medžių lašėjo stambųs susituokusio lietaus lašai, skiedė žemę, laukus ir kiaurai permerkė musų jau ir taip šlapius, purvinus kunus bei juos šiaip taip pridengiančius rubus.

Mušis virė.

Visose apygardėse girdėjosi nepaliaujamas patrankų baubimas, įkyriai erzinantis kulkosvaidžių tarškėjimas, orlaivių padangiu skrajojimas, vežimų bildėsys, kareivių verksmai-dejonės. Oras dvokė nuodingais gazais, žmogienos puviena.

Buvo biauru ir šlykštu.

O mes, pėstininkai pulko N., šaudydami priešą, bėgdami ant jo staigiais puolimais, graižydami jį savo durtuvais, draskydami rankinėmis granatomis, vis žengėme ir žengėme pirmyn.

Vos tik spėjome užimti dar vienas, naujas priešo vietas, kur daug skaudžiau mes, negu priešas, nukentėjome, visai sutemo.

Musų vyriausybė išleido staigų įsaką: „Slėptis nepaisant kokius apkasus ar slėpynes rasite". (Mat buvo kalbama, jog priešas netrukus darys ant mumis antpuolį).

Visa linija knibždėjo gyvybe. Ravai, apkasai ar koks nors paliktas kada tai čia gyvenusių žmonių trobėsys, kuris karui besiaučiant, griuvėsiais pavirto ir kuriame dar tik keletas minutų atgal musų priešai „gyveno", prisipildė žmonėmis-kareiviais.

Aš įsmukau gana ypatingon vieton.

Buvo kada tai buvęs žmonių gyvenimas-namas. Bet dabar, karo audrai nusiautus jo paviršių, riogsojo tiktai griuvėsiai ir po jais, kelnorė.

Įėjęs ton kelnorėn, ir patamsio prieblondoj nužiurėjęs kiek tinkamesnę vietą, numečiau savo daiktus ir laukiau vyriausybės paskutinio įsako. Netrukus gi įsakyta: „Pavojaus nėra. Priešai vis dar bėga atgal. Juos veja musų paspirtinės jėgos, o mums skiriama vienos dienos pasilsis."

Tai išgirdęs, nudžiugau. Tariau: „Bent kartą žmoniškai pasilsėsiu."

Susiraminęs, atsiguliau ir maniau užmigti.

Bet miegas neėmė. Galvon lindo gan juokingos ir nevisai rimtos mintys. Kilo viena paskui kitos paklausos: "Kur aš dabar guliu? Kas šioje vietoje dar tik keietas minutų atgal gulėjo? Ką jis čia veikė? O gal, pagaliau, čia randasi priešų paliktos minos? Gal dar valandėlei-kitai praslinkus — sudiev pasauli! išskrisiu padangin draiskalo pavydale!?... O jei ne taip, tai gal kur, patamsy pasislėpęs tuno priešų burys ir laukia kol aš nurimsiu. O vėliau?!... Vėliau jie puls mane, puls mano sumigusius bendrus, išmuš juos, prasibriaus pro musų užpakalines linijas!... kaip tuomet bus?!...

Ir dar daugiau panašių ir dar aršesnių minčių mane vargino.

‚Na, o kad taip apžiurėjus? Kad taip pamažu, patamsy, pašliaužiojus po kelnorę, apčiupinėjus ir persitikrinus? Ak, jei priešų yra — visviena ar ką veiksiu ar ne — man negyvenimas!..."

Ėmiausi darbo. Išsyk pamažu pradėjau graibstytis pasieny. Visur buvo minkšta, rankos klimpo į atskiestą paviršiaus žemę. Toliau slinkdamas sučiupau keletą nulužusių ramščių, suklupau ant išskritusių akmenų. Vėl radau — apgriautą skylę į kitą kelnorės dalį. Įlindau tenai ir, apyčiupomis, graibiausi, ieškojau.

Bet... o, viešpatie!... Sučiupau žmogaus plaukus, galvą, mano rankos įklimpo į minkštą, ištižusį ir dar šiltą žmogaus kuną!...

Nutirpau visas. Prakaitas apmušė mane. Pradėjau drebėti. Širdis mušė neapsakomu greitumu. Sunkiai, bailingai kvėpavau...

„Nejaugi, ištiesu, tai priešai?! Nejaugi jie čia pasislėpę tuno delei mano menkutės gyvybės?!..."

Galvoje virė galybė įvairių ir skubių klausimų.

Ką daryt?

Kiek atsipeikėjęs, pasislinkau atgal ir laukiau žinomo likimo mirties — ir tai norėjosi, kad juo greičiau įvyktų...

Jau buvo vidurnaktis. Mano radiny gyvybės nė ženklelio. Visur ramu. Tik lauke girdėtis patrankų baubimas ir mano mažame, nešvariame gyvenimėly-kelnorėj nuobodus ir liudnas vandens lašėjimas.

Pagaliau nusitariau, jog gal man tik taip pasirodė, gal ten nieko nėra. Juk jei but buvę priešai, senai mane but puolę, senai aš bučiau kitame pasauly atsiduręs...

Nusprendžiau galutinai įsitikinti.

Vėl prislinkau tos vietos. Apčiupinėjau. Taip, vėl ta pati galva, plaukai, sučaižiotas žmogaus kunas. Paklausiau. Gyvybės jame nė pėdsakų. Bandžiau pajudint — nejuda. Galop gi, įsidrąsinės, užsibrėžiau degtuką...

O, Dieve! Ir ką jųs manot, aš tenai pamačiau? Žmogų? Kareivį? Priešą? Taip, buvo kada tai buvęs žmogus, kareivis ir priešas. Bet dabar jame nė vieno jų nelikę: nė žmogaus išvaizdos, nė kareivio narsumo, nė priešo pagiežos...

Jis, tasai mano radinys, buvo buvęs vokiečių kareivis. Jis gulėjo kniupščias ir per vidurį susmaigytas kelnorės lužėsiaismaitais. Jo veidas buvo perkreiptas, apdraskytas — ilgi, platųs nagų bruožai jame įrėžti, — kruvinas ir tai matėsi jo tik viena pusė, kurioje kaip stiklas žėrėjo baime apimta ir į viršų iššokusi akis bei kabojo ištysęs liežuvis...

Užpučiau žiburį. Atšokau atgal. Prišliaužiau prie išeigos. Bandžiau bėgti laukan. Bet tenai mane patiko keletas staigių priešo patrankos šuvių, sudvokė gazai...

Užsidėjęs gazų apsaugos kaukę ir prisispaudęs viename prie išeigos kampely, niurksojau ir laukiau kol pereis audra.

(Tąsa ant 4-to puslapio).

S. L. A. REIKALAI

„LAISVĖS" SĄŽININGUMAS.

Visiems SLA., nariams ir „Tėvynės" skaitytojams yra žinoma, jog brooklyniškė „Laisvė", darbininkų „užtarėjų" organas, jau nuo senai visokiais biauriausios rušies melagingais budais puola SLA. darbuotojus, o ypatingai tuos asmenis, kurie turi garbės stovėti arčiau organizacijos vairo. Gerb. „Tėvynės" redaktorius S. E. Vitaitis tankiai į tuos kriminalius ir žemiausios rušies šmeižtus atsako, nurodydamas tikrą dalykų stovį ir apgindamas organizacijos ir jos darbuotojų garbę. Užtai p. Vitaičiui tenka atsiimti nuo „Laisvės" visokios rušies burnojimų, kas tik pastarajai ant seilės užeina... Ir tas šmeižimas pasidarė tokis intensyvus, kad retai kuriame „Laisvės" numeryje apsieinama be diskreditavimo vieno ar antro SLA. darbuotojo.

Gi SLA. nariai, žiurėdami į tą laisviečių nieku nepamatuotą puolimą ir plėšimą SLA. darbuotojų garbės, ne visi yra vieno nusistatymo: ką su tuomi reikėtų padaryti. Didelė dalis organizacijos narių yra tokios nuomonės, kad reikia nuo tų užpuolimų gintis. Antri sako, kad reikia visai nepaisyti, nes atsakinėjant į jų šmeižtus, taip sakant, tik jų biznis garsinama. Ant nelaimės, tačiau, dar turime ir tokių narių (nors visiškai nedaug), kurie eina kartu su „Laisve", jai pritardami ir deda savo rašinius į tą „laikraštį", kurie tiktų tiktai SLA. organui „Tėvynei", nes juose kalbama apie SLA. reikalus.

Daugeliui Amerikos lietuvių aš esu pažįstamas ir mano darbuotė gerai žinoma, nes visą laiką, kurį galima sakyti nuo pat jaunų dienų Amerikoje praleidau, sulyg savo supratimo ir geriausių išgalių visuomet gyniau lietuvių ir darbo žmonių reikalus. Kas mane žino, tai kiekvienas paliudys, kad aš niekam jokio blogo ne esu padaręs, neigi nieko bent kuriuo budu nuskriaudęs. Daboju savo reikalus, prieš nieką nekerštauju, tai ir viskas. Turiu pasakyti, kad „Laisvei" irgi nieko blogo ne esu padaręs, o jei kitaip yra, tai lai „Laisvė" priparodo. Bet ką čia pasakoti, juk „Laisvei" lengva visokių „faktų" pririnkti ir drožti „darbininkišką teisybę".

Atsakinėti, ar ne į „Laisvės" kriminalius šmeižtus ir nepamatuotus puolimus, tai aš esu tokio nusistatymo, kad visus tuos puolimus atremti, nes yra daug žmonių, kurie mano, kad jei nieko nesakai ir tyli, tai, vadinasi, esi kaltas. Todel aš su tais SLA. nariais, kurie pataria tuos leisviečių puolimus praleisti tylėjimu nesutinku, o su tais, kurie „Laisvei" šitame nešvariame darbe pritaria, visiškai nesutinku ir stoju su tais, kurie mano, kad yra reikalinga atremti kiekvieną puolimą ant SLA. reikalų ir jo darbuotojų. Tie Brooklyno „laisviečiai" turbut jau pradeda „faktų" netekti ir manydami, kad reikia labai „svarbų žygį atlikti pasidarbuojant darbininkam", tai savo laidoje iš lapkričio 3 d., 1924 metų, „Trupiniuose" štai ką užgiedojo:

„Klausimas: kodel taip nachališkai p. Stasys Gegužis, S. L. A. prezidentas, kovoja prieš komunistus. Atsakymas: Jis gauna be jokio darbo iš Susivienijimo $500.00, jokio naudingo darbo neatlikdamas gauno po $300.00 kas mėnuo iš mainerių unijos, ir, pagaliaus, **užlaiko saliuną** (mano pabraukta. S. G.). Pagelba pastarosios įstaigos jis uoliai tuština tamsių darbininkų kišenius ir galvas."

Po šituom šmeižtu pasirašo *Salietis,* kurį aš žinau ir jo tikruoju vardu ir man žinoma, kad jis yra vienu iš „Laisvės" redaktorių, ar bent kelintuoju ketvirto redaktoriaus pagelbininku. Šitas „draugas", kaip matote parašė tikrą „tiesą" įdėjo „laikraštin", o kiti „draugai" beskaitydami džiaugiasi, kad turės „faktų" dar daugiau prieš Gegužį kovoti. Nebudamas šito „darbininkiško" laikraščio skaitytoju, suprantama, nei nežinojau, kad ten buvo tas „rašoma", tačiau mano draugai tatai patėmijo ir man apie tai pranešė. Ir turiu čionai pabriežti, kad atsirado keletas net pačių komunistų, kurie pasipiktinę „Laisvės" šitokia nešvaria prieš mane kova, pasmerkė „Laisvės" taktiką ir ragino mane netylėti. Taipgi turiu pabriežti, kad daugelis SLA. narių man apie šitai rašė ir ragino dalyką nušviesti. Kad toliau priparodyti, ant kiek laisviečiams rupi teisingumas ir kaip švari jų sąžinė, tai aš turiu gerbiamiems SLA. nariams ir „Tėvynės" skaitytojams pranešti, kad aš parašiau „Laisvės" Redakcijai šitokio turinio laišką:

Mahanoy City, Pa.,
lapkričio 13 d., 1924 m.

„Laisvės" Redakcijai,
46 Ten Eyck Street,
Brooklyn, N. Y.

Gerbiamieji:—

Tamstų redaguojamo dienraščio „Laisvės" No. 263, iš lapkričio 3 d., 1924 m., „Trupiniuose" išspausdintas kriminalis šmeižtas ant manęs. Taigi šiuomi reikalauju Tamstų tatai atšaukti iki lapkričio 20 dienos, 1924 m. Jei Tamstos neatšauksite iki minėtos dienos to kriminalio šmeižto ant manęs, tai busiu priverstas įstatymų plotmėje, arba kitais man prieinamais ir teisėtais budais ieškoti teisybės.

Ant kiek tas Tamstų laikraštyje išspausdintas šmeižtas yra neteisingas ir mane inkriminuojantis, liudija sekami faktai: Aš jokios ypatingos kovos, uolios ar ne uolios, prieš komunistus nevedu ir man visiškai nesvarbu, ar toki žmonės, kaip komunistai, pasauly gyvuoja, ar ne. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje man moka algą kaipo šios organizacijos Prezidentui, už atlikimą visų Prezidento urėdui prigulinčių pareigų. Angliakasių unijai tarnauju, kaipo Jungtinės Angliakasių Unijos (United Mine Worker of America) 9-to Distrikto Revizijos Komisijos narys ir gaunu unijos nuskirstą algą, kokia yra mokama ir kitam komisijos nariui. Kokia alga minėtos komisijos nariams mokama, kiekvienas unijos narys tai kuogeriausiai žino, tik toli gražu ne trys šimtai (300) dolerių į mėnesį, kaip Tamstų laikraštyje tikrinama. Ant kiek mano darbas naudingas unijai, kurį aš atlieku savo pareigas eidamas, tai ne pašaliniams (prie unijos nepriklausantiems) žmonėms spręsti, nes jie nežino unijos vidujinių reikalų ir todel neturi mažiausio supratimo apie unijos tvarką. Užtenka to, jei tokis urėdas unijos gyvenime įkurtas ir palaikomas, tai reiškia, kad jis reikalingas ir unijai naudingas. Taigi, jei ne aš, tai kitas unijos narys tas pareigas eitų ir jei mane unija tame urėde palaiko, tai aišku, kad savo pareigas atlieku.

Bet šlikščiausis Jusų laikraštyje šmeižtas ant manęs paleistas, tai perstatymas manęs kriminaliu nusidėjėliu prieš Jungtinių Valstijų įstatymus. Nejaugi Tamstoms nėra žinomas nei tas faktas, kad šiandien Jungtinėse Valstijose saliuno užlaikymas yra kriminaliu prasižengimu prieš Valstybės Konstituciją ir įstatymus? Tikrenybėje gi aš niekuomet savo gyvenime saliuno neužlaikiau, šiandien neužlaikau ir nemanau kuomet nors užlaikyti.

Taipgi manau esant reikalo pastebėti, kad šis mano laiškas nėra skiriamas spaudai ir aukščiau reikalaujamą atšaukimą to kriminalio šmeižto malonėsite įdėti savo laikraštin sava iniciatyva.

Baigdamas negaliu neišreikšti nusistebėjimo, kad Tamstų redaguojamas laikraštis tokiais nepamatuotais kriminaliniais šmeižtais mėgina diskredituoti sau nepatinkamus žmones.

Su atatinkama Tamstoms pagarba,

S. Gegužis.

Į šitą mano laišką „Laisvės" Redakcija man nieko neatsakė, kaip tai yra pas civilizuotus ir dorus žmones priimta elgtis. Mat jie nemato reikalo tatai daryti ir, anot jų pačių žodžių, „buržujaus" atsiprašyti, kuomet jį neteisingai ir kriminaliai apšmeižė. Kam to reikia? Bet visgi, matyti kad bijo atsidurti „kapitalistiniam" teisme ir tenai savo kriminalius šmeižtus priparodyti, tai savo laikraščio 277 num., iš 19 d. lapkričio, daro šitokį to kriminalio šmeižto atšaukimą:

„**Klaidos Atitaisymas.** ‚Laisvės' No. 263 ‚Trupiniuose' buvo pasakyta, kad St. Gegužis, SLA. prezidentas užlaiko saliuną ir gauna iš mainierių unijos $300 algos į mėnesį. Dabar gi p. St. Gegužis praneša mums, kad jis saliuno niekuomet neužlaikė, neužlaiko dabar ir nemano kuomet nors užlaikyti. Taip pat sako, kad iš mainierių unijos jis negauna $300 algos.

„Mes atšaukiame ‚L'. No. 263 tilpusią žinutę ir prašome musų draugus ateityje stengtis teisingai mus informuoti apie veikimą arba atskirus asmenis. Redakcija."

Įsitėmykit gerbiami S. L. A. nariai ir „Tėvynės" skaitytojai kur redakcijos pasakyta: „ir prašome musų draugus ateityje stengtis teisingai mus informuoti." Ką galima manyti apie tai? „Prašome draugus" ir dar kaip — „teisingai"! Aš labai abejoju, kad pas tuos žmones randasi nors krislelis teisybės ir žmoniško jausmo, nes jei rastųsi, tai „Laisvės" Redakcija ir kitokį atšaukimą butų parašiusi ir butų davusi tinkamą paaiškinimą. Aš noriu pasakyti „Laisvei" viešai ir lai visi SLA. nariai ir „Tėvynės" skaitytojai buna mano pasakymo liudininkais, kad aš „Laisvės" šmeižtus atremsiu ir ginsiuosi nuo užpuolimų visais man prieinamais ir legaliais budais.

Dabar „Laisvė" ir jos draugai pasakys, kad aš kėsinuosi ant jų, nes jau buvo įvykių, kuomet „Laisvė" buvo patraukta atsakomybėn, žinoma už „gražius" darbelius, tai tuojau pradėjo šauktis „draugų", kad gelbėtų, kad siųstų kuodaugiausiai „aukų", nėsa, girdi reikia gintis nuo užpuolikų. Žinoma, ištikimi „draugai", tas burelis musų tamsios liaudies, kurios reikia tik pasigailėti, nesupranta ir nemato, kad „Laisvė" pirmutinė užpuolikės rolę lošia, kriminaliai žmones šmeiždama, plėšdama jų garbę, diskredituodama visuomenės akyse, ypač tuos žmones, kurie dirba organizacijų ir visuomeninį darbą. Vadinasi, ji pasilieka sau teisę sakyti viską, kas tik jai ant seilės užeina, o jei šmeižiamas žmogus už tai ją sudraudžia ir įstatymų plotmėje ieško teisybės, tai tuomet tokis žmogus apšaukiamas užpuoliku, buržujum, darbininkų priešu ir tam panašiais komunistinės „kulturos" perlais apiberiamas.

Turiu prisipažinti gerb. SLA. nariams ir „Tėvynės" skaitytojams, kad man yra labai nesmagu užimti organe brangią vietą ir polemizuoti su žmonėmis, kuriems teisybė yra visai svetimu daiktu ir kurios jie neužkenčia. Tačiau matau reikalo pranešti visų žiniai, kame yra dalykas ir kur teisybė. Mano supratimu, kiekvienas SLA. narys turėtų laikyti sau už pareigą, kad visus tuos organizacijos priešų nieku nepamatuotus šmeižtus ir kaltinimus Pildomosios Tarybos ir kitų SLA. darbuotojų atremti kiekviename žingsnyje. Nėsa juk tai yra priimta visose organizacijose, kad kuomet viršininkai yra išrinkti ir savo pareigas atlieka sulig įstatų ir Seimų tarimų, tai nariai turi juos remti ir nuo užpuolikų ginti. Kitaip, tai juk organizacija negalėtų netik tarpti, bet ir gyvuoti. Šitaip turėtų buti ir Susivienijime — šioj didžiausioj lietuvių organizacijoj.

Kas darbo „Laisvei" ar kam kitam, kurie nėra S. L. A. nariais, kaip ši organizacija tvarkosi ir gyvuoja. Šičia yra reikalas pačių narių, o ne pašalinių asmenų. Ir visi SLA. nariai, jei tik jie elgiasi sulig organizacijos įstatymų, tai savo minčių išreiškimui visuomet ras vietos savo organizacijos organe „Tėvynėje". Todel ko bėginėti apie svetimas sienas ir barškinti į svetimas duris, kuomet savo namų durys yra atdaros? Tuli sako, kad jų raštus „Tėvynė" netalpina, bet nepasako delko netalpina. Turite atminti, gerbiamieji, kad SLA. ir jo organas „Tėvynė" už savo darbus atsako prieš valdžią ir todel ją „Laisvės" kotegorijon priskaityti negalima. Antra, „Tėvynė" yra SLA. reikalų sargas, kuris daboja ir užtaria organizacijos reikalus, o ne jiems kenkia. Todel ir jųs, gerbiami SLA. nariai, kuriems iš jųs organizacijos reikalai yra prie širdies, nedaleiskite tiems niekeno neprašytiems „geradėjams" ir „užtarėjams" kištis į organizacijos reikalus. Jųs patys ir jųs išrinkti žmonės pajėgė ir pajėgs organizacijos reikalus tinkamai tvarkyti ir toliaus, kaip kad pajėgė tvarkyti ir iki šiol ir be visokių neprašytų „geradėjų patarnavimų" SLA. reikalus gali tvarkyti tik SLA. nariai, o ne pašaliniai laikraščiai ar žmonės.

St. Gegužis,
S. L. A. Prezidentas.

IŠ SLA. 3-čio APSKRIČIO SUVAŽIAVIMO.

Lapkričio 30 d., LMD. Name, Pittsburgh, Pa., įvyko SLA. 3-čio apskričio metinis suvažiavimas, kuriame dalyvavo 10 kuopų su 37 atstovais. Suvažiavimo tvarkos vedėjais išrinkta: pirmininku J. Gataveckas, sekr. E. K. Šiurmaitienė. Išrinkus tvarkos vedėjus, bolševikai pasijuto smarkiam upe, kadangi jiems pasisekė pravesti savuosius nors 2-jų balsų didžiuma. Mat kelių kuopų atstovai buvo pasivėlinę, tai jiems ir pasisekė laimėti rinkimus, bet pribuvus visiems delegatams ir vėl jie pasiliko mažumoje. Tik gaila to jų ožiško užsispyrimo delei užvaldymo 3-čio apskričio, ir jei jiems priešingoji pusė tiek prakaituotų prieš juos, kiek jie prakaituoja apskričio užvaldymui, tai jiems neduotų nė išsižioti 3-čiam apskrityje.

Po apskričio valdybos raportų ir priėjus prie neužbaigtų reikalų, nutarta leisti ant išlaimėjimo automobilį laike baliaus naujų metų naktį ir jei bus kiek pelno, tai skirti į Našlių ir Našlaičių Fondą. Aptarta ir keletas kitų dalykėlių mažesnės vertės.

Priėjus prie naujų sumanymų, pirmiasiai buvo įnešta, kad 3čias apskritys organizuotų bedarbių šelpimo fondą. Šiam sumanymui principe kone visi delegatai pritarė, tik pasiskirstė nuomonės delei įvykinimo šio sumanymo: vieni laikėsi tos nuomonės, kad apskritys paragintų kuopas laisvu savo noru prie kuopų iždų įsteigti tam tikrą fondą, iš kurio butų galima šelpti savo narius, netekusius darbo arba ištikus ligai ar kitai kokiai nelaimei ir užvis svarbiausiai, tai iš tokių fondų butų galima apmokėti tų narių mokestys į SLA. O kiti laikėsi tos nuomonės, kad apskritys įsteigtų tokį fondą, tai didžiuma balsų buvo ir priimta, kad apskritys steigtų tokį fondą ir nutarta, kad kuopos laisvanoriai mokėtų į tą fondą.

Antras nutarimas, tai kad apskritys ateinantį pavasarį surengtų prakalbų maršrutą visose kuopose. Trečias kiek svarbesnis įnešimas, tai išnešimas protesto rezoliucijos prieš Lietuvos „krikščionių" valdžią už atėmimą stipendijos Mariampolės Realei Gimnazijai ir už persekiojimą Lietuvoje pažangiųjų mokyklų.

Pirmiausiai už rezoliuciją kalbėjo J. Virbickas, nurodydamas, kad Lietuvoj klerikalų valdžia atėmė valstybės teikiamas lėšas Mariampolės gimnazijai vien delto, kad šioji mokykla yra pažangi ir ne klerikalų globoje. Antras kalbėjo S. Bakanas už rezoliuciją prieš klerikalų valdžią, pažymėdamas, kad SLA. 3-čio apskričio pareigą išnešti protesto rezoliuciją, nes SLA. yra didžiausią auką sudėjęs del Mariampolės Realės Gimnazijos. Po Bakano kalbos gauna balsą J. Urbonas, 152 kp. atstovas, ir pasako karštą prakalbą prieš rezoliuciją. Sulig kalbėtojo, nereikia jokių rezoliucijų nė protestų, nes tai esą ir gerai, kad Lietuvos žmones persekioja klerikalai, nes kam jie nesukyla, tad jei juos dar daugiau klerikalai persekios, tai gal ir sukilsią. Todel esą nereikia jokių rezoliucijų, nes ir SLA. organas „Tėvynė" klerikalus remia, tai esą butų juokinga protestuoti prieš klerikalus. Kiti, taip vadinami bolševikai, irgi panašiai išsireiškė, kad nereikia jokių rezoliucijų. Žinoma, jiems buvo nurodyta, kad jie neteisybę kalba, kad buk „Tėvynė" remianti klerikalus ir kad jie nemoka atskirti Lietuvos valstybės nuo valdžios. Po apkalbėjimo eita prie balsavimo ir didžiuma balsų buvo už rezoliuciją. Tik keletas bolševikų balsų paduota prieš rezoliuciją.

Taigi pasirodo, kad bolševikai yra gana geri prieteliai Lietuvos klerikalų valdžios ir todel Lietuvos klerikalai turėtų jų neužmiršti už tokį ištikimą jiems bendradarbiavimą. Kiek aš žinau, tai jau ne pirmas bolševikų pasitarnavimas Lietuvos klerikalams. Kada pažangiosios draugijos kėlė protestus prieš Lietuvos valdžios brukamą registraciją, tai bolševikai budavo priešingi tiems protestams. O kuomet tie protestai privertė Lietuvos valdžią atšaukti tą registraciją, tai bolševikų kalbėtojai važinėdami giriasi, kad jie vieni savo protestais privertę Lietuvos valdžią panaikinti registraciją. Ar gi reikia didesnės veidmainystės!

Taipgi bolševikai buvo atsivežę skundą ant S. Bakano, 3-čio apskričio sekretoriaus, kuris pagamintas SLA. 128 kp., Carnegie, Pa. Tik ant jų nelaimės, nė patys skundėjai nedrįso balsuoti už skundą, nes skundas vienbalsiai buvo atidėtas į šalį. Mat p. Bakanas, tai didelis kaulas bolševikų gerklėje. Sulig jų supratimo, jei ne tas nelabasis Bakanas, tai jie jau butų seniai apskrityje įvykdinę bolševikišką revoliuciją. O aš turiu pasakyti, kad Bakanas turbut yra daugiausiai spėkų padėjęs del SLA. ir del 3-čio apskričio. Ir kiek man žinoma, tai 3-čias apskritys yra ir suorganizuotas pasidarbavus S. Bakanui, Dr. J. Baltrušaitienei, J. Baltrušaičiui, S. Kirminui ir kitiems pittsburghiečiams. Apskritys sutvertas rodos 1914 metais ir Bakanas dar ir po šiai dienai tebesidarbuoja 3-čiam apskrityje. Tai žinomas daiktas, kad Bakanas „iškykit" nėra taip lengva, nes SLA. nariai, kurie linki gero del SLA., moka įvertinti gerus darbus dirbančių del organizacijos labo darbuotojų.

Bet gal kam bus įdomu sužinoti, kame Bakanas prasižengė prieš Carnegies bolševikus ir ką jie turėjo surašę į savo skundą ant Bakano? Ogi kam Bakanas buk sauvališkai rengęs apskričio vardu Butėnui koncertą ir buk nėsas užtektinai veiklus, neš nesiutinėjęs kokias ten blankas ir ką kitą dar neatlikęs. O kaip reikia, tai pasirodė, kad apskričio valdyba buvo nutarus ne tik Butėnui koncertą surengti, bet ir su kitais artistais susižinoti ir jiems patarnauti vakarų rengime. Kad apskritys surengė sekmingą koncertą Butėnui, tai jau prieš bolševikus didžiausis prasižengimas. Tai yra daugiau, negu juokinga ir aš esu tikras, kad ateis tokis laikas, kad bolševikams reikės rausti prieš tokius savo kvailus išsišokimus.

Suvažiavimas uždarytas apie 4 val. po pietų.

Delegatas.

IŠ SLA. KUOPŲ DARBUOTĖS.

100 kp., Racine, Wis.

SLA. 100 kuopa senai yra nutarus ruošti prakalbas ir gavime kalbėtojaus reikalu atsikreipė į SLA. 10-tą apskritį, prašydama parupinti kalbėtoją.

RADINYS.

(Tąsa nuo 3-čio puslapio).

Savo mintimi, visa savo siela, fantazija keikiau karą, žmonijos netvarką kėlime karų. Svajojau apie geresnį busiantį ateities gyvenimą ir visas, apimtas nepaprasto vaizdo baime, drebėjau.

Paskui vėl many kilo klausimas: kaip čia tasai nelaimingas kareivis šiuosna spąstuosna pakliuvo? Gal tai jo bendrai jį už kokį nevykusį elgėsį nubaudė? Kaip gi tai čia nutiko? A, turbut bus taip. Jis čionai slėpėsi nuo musų šovinių. Tuomet gal šita kelnorė kur kas geriau išrodė. Tuomet gal šitas kareivis gulėjo kur nors kampe, laukė savo vyresniųjų įsakų, ir taip gi — kaip ir aš ir daugelis kitų kareivių — mislino apie karo pabaigą, apie geresnę ateitį. Bet tuomet priešais musų nuožmius puolimus, musų šovinius, viskas tirpo ir jo, šito nelaimingo kareivėlio vadai įsakė jam apleisti šitą slėpinę bėgti atgal. Leidosi jisai lauko link. Jau bėgo. Bet... krito ant kelnorės iš musų pusės paleistas šuvis, persmigo per žemes, užgriuvo kelnorė, ir visoki maitai, lužėsiai prispaudė jį... Matomai, jo ant syk dar neužmušta. Jis buvo dar gyvas. Kovojo dar už gyvybę, draskėsi sau veidą, kramtėsi pirštus, norėjo pasiliuosuoti ir gyventi dar ilgai-ilgai gyventi...

Greičiausiai kad taip tik ir bus...

O kadangi per ištisą naktį musų apielinkę siautė priešo šoviniai aš pykčiu ant karo ir jo kėlėjų apimtas, išgyvenau iki diena prašvito su tuo savo prispaustu, sumaigytu bendru, nė akių nesudėjęs.

Ant rytojaus apie tai apsakiau visiems kareiviams. Jie ėjo pažiurėtų. O dienoj pro šovinių iškirstą skylę šviesai kelnorėn įsigavus vaizdas išrodė dar biauresniu, dar graudesniu...

Veik kiekvienas apžiurėjusių ir išeinančių iš kelnorės kareivių pasakė:

„Jei yra kur nors pragaras ir jo kančios, tai karas su savo baisenybėmis už pirmuoju du kur kas aršesnis. Ir mes dėsime pastangas, kad daugiau panašių karų niekad-niekad neįvyktų!"

Gavus pranešimą nuo 10-to apskričio valdybos, kad kalbėtojum apsiėmė visoms prie apskričio priklausančioms kuopoms patarnauti gerb. Stasys Valančius iš Chicago, Ill. Mųs 100 kuopa nieko nelaukdama paėmė svetainę, Union Hall ir ruošia dubeltavą parengimą drauge su 10-tu apskričiu. Bus prakalbos ir po prakalbų šokiai su išlaimėjimais prie įžangos tikietų. Bus leidžiama išlaimėjimui SLA. Istorija — svarbi knyga.

Šios visos ceremonijos įvyks gruodžio 14 d., Union Hall. Prakalbos prasidės po pietų, kaip 3:30 val. Po prakalbų yra parupinti muzikantai, tad šokiai tęsis iki 11 val. nakties. Vietos ir kaimynus lietuvius kviečiame tame parengime dalyvauti. Į prakalbas įžanga dykai, o į šokius tik mažas kvoterėlis — 25c. ir dar už jį yra viltis išlaimėti svarbią knygą — SLA. Istoriją. Prašome visų naudotis tąja proga.

M. Kasparaitis.

---

212 kp. Kenosha, Wis.

SLA. 212 kuopa drauge su S. L. A. 10-tu apskričiu ruošia prakalbas gruodžio 21 d., 2 val. po pietų, Schlitzo svetainėje. Kalbės p. Stasys Valančius. Visus vietos lietuvius kviečiame susieiti išklausyti prakalbos. Dabar orui atvėsus, stuboj trintis visą dieną atsibosta, o automobiliais važinėti šalta. Del gerovės lietuvių ruošiame šias prakalbas, kad davus gerą progą liuoslaikį praleisti smagiai.

Susėję pasitarsime, kaip tinkamai prisirengti prie žiemos švenčių — Kalėdų, o kas svarbiausis mano mintyje, tai tas gerasis Kalėdų senelis, kuris geriems žmonėms kartais teikia daug dovanų. Patarkite geri žmonės kaip nuo jo šiemet išgavus dovanų? Todel ar nebutų gerai prisirašyti prie S. L. A. 212 kuopos?

Kandidatas.

---

7 kp., Pittston, Pa.

Lapkričio 26 d. vakare S. L. A. 7 kuopa buvo parengusi balių. Kadangi antrytojaus buvo nedirbama diena — buvo „Padėkavonės Diena", tad ir publikos susirinko gana daug ir balius nusisekė gerai visais žvilgsniais. Nors tą patį vakarą Pittstono priemiesčiuose buvo parengta dar trys lietuvių baliai, vienok publikos gerai atsilankė į SLA. 7 kuopos balių, nuo kurio kuopai liko pelno gana didelis pluoštas — 109 dol.

Reikia pastebėti ir tas faktas, kad šis kuopos balius buvo atlankytas vien SLA. 7 kuopos narių ir jų šeimynų, bei artimų draugų. Šiame baliuje nesimatė žymesnio skaitliaus net čia augusio lietuvių jaunimo, kuris labai myli lankytis į paprastus balius. Nesimatė taipgi nei musų biznierių kuriems paprastas balius, sakoma, buvusi perprasta pramoga. Taigi šį balių atlankė vien paprasti S. L. A. 7 kuopos nariai — prasčiokėliai darbininkai. Mat jie yra ištikimiausi lietuvybės ir visų organizacijų rėmėjai ir palaikytojai ir nesididžiuoja jokiais „aukštumais", todel jiems nei vienas lietuvių susirinkimas nėra peržemas ir jie noriai tuos visus susirinkimus ir parengimus lanko. Garbė S. L. A. 7 kuopos nariams, kad jie skaitlingai atsilankė į savo kuopos parengimą!

J.

---

224 kp., Bulpitt, Ill.

Lapkričio 26 d. čionai įvyko prakalbos, kurias surengė bendrai SLA. 9-tas apskritys su ALDLD., ADP. ir LMPS. apskričiais. Balbėtojum buvo p. P. V. Žalpis, kuris atstovavo visas minėtas draugijas ir pirmiausiai kalbėjo apie Susivienijimą. Jis gana puikiai nurodė SLA. tikslus ir reikalingumą prigulėti kiekvienam lietuviui darbininkui prie SLA. Jis padarė palyginimus SLA. su kitomis draugijomis ir pasakė, kad ankščiau ar vėliau mažesnės draugijėlės turės išnykti ir pasiliks tik visuomenės draugijos, tokios kaip Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Jei tankiau pas mus toki kalbėtojai atsilankytų, tai beabejonės pasiliktų SLA. nariais ir tie lietuviai, kurie šiandien prie S. L. A. dar nepriguli.

Toliaus kalbėtojas nurodinėjo ir aiškino ir kitų aukščiau minėtų draugijų reikalus. Aukų surinkta $7.20.

V. Juraška.

Nauja 319 kp. Warrion Run, Pa.

Šis miestelis stovi tarpe Wilkes Barre ir Nanticoke, Pa., taipgi netoli nuo Sugar Notch — apie viena angliška mylia. Čionai gyvena gražus burelis ir lietuvių, apie 40-50 šeimynų, taip pat yra nemaža ir pavienių.

Pasidarbavus nekuriems veiklesniems vietos lietuviams, lapkričio 23 d. tapo sutverta nauja 319 SLA. kuopa iš 13 narių, kurie visi naujai prisirašė prie SLA. Taipgi turime keliolika pasižadėjusių greitoje ateityje prisirašyti prie SLA. Taippat žinome, kad čionai gyvena keli jau seniau prigulinti prie SLA. nariai, todel prašome ir jų prisidėti prie kuopos ir tuo budu padauginti kuopos narių skaitlių. Pirmam formaliam kuopos susirinkime išrinkta kuopos valdyba iš sekamų darbuotojų: S. Baranauskas — pirm., K. Staskevičienė— sekr., J. Staskevičius ir K. Skučas— iždo globėjais, P. Bansevičius — organizatorius.

Visi nariai ir kuopos valdyba yra pasiryžę dirbti, kad kuopą padauginus nariais ir pasidarbavus organizacijos labui, todel reikia tikėtis, kad musų kuopai gerai seksis gyvuoti ir greitu laiku ji pasieks nemažo narių skaitliaus. Valio nauja SLA. 319 kuopa!

Šiame miestely kitokių darbų, apart angliakasyklų, nėra, todel sunkaus darbo žmonėms butinai reikalinga prigulėti prie gerų draugijų, nes nežinai kada gali tave nelaimė ištikti. O SLA. organizacija yra viena didžiausia ir turtingiausia lietuvių organizacija, kuriai galima pasitikėti ir todel verta kiekvienam prie jos prigulėti. Darbai čionai tuo tarpu eina neblogai ir nors uždarbiai negeriausi, bet galima gyventi pakenčiamai ir yra iško išsimokėti į draugijas. Todel sakau, reikia manyti, kad vietos lietuviai tinkamai įvertins naujos SLA. kuopos susitvėrimą šioje nedidelėje lietuvių kolonijoje ir visi prie jos prisirašys.

S. Baranauskas.

NEKROLOGIJA.

A. † A. Viktorija Žukienė, narė S. L. A. 141 kuopos iš South Fork, Pa., pasimirė lapkričio 17 d. Velionės mirties istorija yra sekama: šių metų kovo mėnesy nuvežta į Johnstown Memorial ligoninę kur jai padaryta operacija. Vienok ir po operacijos velionė nėjo geryn ir iškarto buvo manyta, kad net neišliks gyva. Bet šiek tiek jai pagijus parvežta namo ir aiškiai buvo matoma, kad operacija buvus nepasekminga ir velionė nėjo geryn, bet su kiekviena diena blogėjo. Tad nuvežta į kitą Johnstown Mercy ligoninę ir vėl daryta operacija, po kurios ji pagijo ir sugrįžus namo pradėjo jaustis geriau. Visi manė, kad velionė tikrai pagis galutinai.

Vienok lapkričio 17 d. iš rytto dar jautėsi gana gerai, nes išleisdama savo vyrą ir du vyresniu sunu į kasyklas pasidžiaugė, kad jaučiasi gerai. Bet išėjus laukan 11 val. prieš piet apalpo ir parpuolus neturėjo jėgų atsikelti, tod ir išgulėjo ant šaltos žemės, kol parėjo iš mokyklos jaunesnis sunus. Jis ją įvedė į grįčią ir pašaukė kaiminkas ir kunigą, bet pastarieji jokios pagalbos jai suteikti negalėjo. Ji dar kelis žodžius ištarė. Tuometi pašaukė vyrą ir sunus iš kasyklų, kuriems gerokai užtruko pareiti namo, nes ne taip lengva iš kasyklų bile laiku sugrįžti. Vienok dar jie rado ją gyvą, bet jau visiškai nekalbėjo ir 3:30 val. po pietų pasimirė.

Velionė musų draugė palaidota lapkričio 20 d. su bažnytinėmis apeigomis parapijos kapuose. Laidotuvėse dalyvavo daugelis velionės giminių, kurie pribuvo net iš tolimesnių miestų. Taipgi ir visi SLA. 141 kuopos nariai dalyvavo laidotuvėse, atiduodami paskutinį patarnavimą savo mylimai draugei.

Velionė žukienė buvo dar nesena moteris — vos 44 metus amžiaus pasiekus. Paėjo iš Lietuvos iš Krokelaukio parapijos, Suvalkijoj. Paliko dideliam nuliudime savo vyrą ir tris sunus, kurių jauniausis yra 15 metų amžiaus. Visi kaimynai ir SLA. 141 kuopos nariai labai apgailestauja netekę mylimos draugės.

Lai buna jai ramu ilsėtis šios šalies šaltoje žemelėje!

J. V.

A. † A. Juozas Šatas,

narys SLA. 36 kuopos iš Chicago, Ill., pasimirė lapkričio 25 d. Velionio mirties priežastimi yra nelaimė su automobiliu. Kaip jau daug aukų automobiliai sau pasiėmė, taip tokis nelaimingas likimas ištiko ir musų velionį druagą Juozą. Jis vos nusipirko automobilį, kad linksmai laiką praleidus ir turėjus progos pasivažinėti su draugais ir draugėmis, taigi lapkr. 22 d. išvažiavo pasivažinėti ir bevažiuojant sugedo jo automobilius. Sustojo pakelėje savo automobilių pataisyti, bet tuo tarpu kitas važiuojantis automobiliu nepastebėjo sustojusių ir visu smarkumu trenkė į velionio automobiliaus užpakalį. Tuo tarpu velioniui Juozui pasitaikė stovėti priešakyje mašinos, tad labai smarkiai jis sutrenktas, kad net koją nulaužta ir labai viduriai sutrenkti. Lapkr. 25 d. velioniui dar padaryta operacija, vienok kaip jis užmigdytas operacijai, taip ir užmigo amžinai — daugiau jau neišbudo...

Velionis buvo dar jaunas žmogus — sulaukęs vos 32 metu amžiaus. Paėjo iš Lietuvos iš Pabiržės parapijos. Lietuvoje paliko tėvus, brolius ir seseris, čionai jokių giminių neturėjo, tai ir palaidojimu prisiėjo pasirupinti artimesniems draugams ir draugėms. Velionis buvo laisvų pažiurų vaikinas, todel ir priklausė prie SLA. 36 kuopos ir prie vietinės Lietuvos Mylėtojų draugijos, bet palaidojime nei viena minėtų draugijų nedalyvavo. Taigi tik pasidarbavimu draugų, o ypač p-lės Lucijos Selinaitės, velionis gražiai palaidotas ir jo karstas buvo papuoštas gyvų gėlių vainikais, kuriuos sudovanojo draugai. Iš namų išlydėtas su mizika ir iškilmingai nulydėtas į Lietuvių Tautiškas Kapines, kuriose velionis ir palaidotas. Lydėjo daug automobilių, nes velionis Juozas buvo geras ir ramaus budo vaikinas, tad ir buvo visų mylimas ir dabar visi jo pažįstamai neapsakomai jo gailisi.

Ilsėkis, mielas Drauge, ramiai amžinai užkastas į šaltą žemelę!

S. A. Dementis.

Iš Lietuvos Laikraščiu

Mirtch Pašalintas.

Klaipėdos Valstybės gynėjas, Vokietijos pilietis Mirtch, kuris apsilenkdamas su valstybės įstatymais kėsinosi nuginkluoti dalį Lietuvos kariuomenės pajėgų — Lietuvos Šaulių Sąjungą ir kurio pasikesinimo auka buvo vieno valdininko mirtis Aglonuose ką savo laiku buvome rašę, dabar pašalintas iš einamų pareigų.

Lietuva Įsigys Savo Laivų

Garlaivių draugijos „Kerr' New Yorke ir Londone ir „Les Armateurs Francais'' Paryžiuje patiekė Susisiekimo Ministerijai pasiulymą bendrai laivų draugijai įsteigti. Tuo pasiulymu draugijos sutinka tam tikromis sąlygomis pristatyti Lietuvai pora laivų. Susisiekimo Ministerija šį pasiulymą įdavė Jurininkų Sąjungai.

Šventosios Uostas bus Baigiamas Statyti.

Palangos žvejų uostas bus pradėtas statyti Šventosios žiotyse ateinančių metų pradžioje. Tuo tikslu Ministerių Kabinetas patvirtino statybos etatus ir patį statybos projektą.

Inž. Visockis, Palangos žvejų uosto statybos viršininkas, šiomis dienomis išvyksta į Barceloną, kur dalyvaus tarptautinėj konferencijoj del plaukiojimo vidaus vandenimis ir laivų turio bei grimzlės matavimui suvienuodinti.

Lietuva Geležinkelių Konferencijoje.

Tarptautinė geležinkelių konferencija tiesioginio susisiekimo tvarkaraščiui suderinti prasidėjo Neapoly lapkričio 7 d. Lietuvos Susisiekimo Ministerijai konferencijoj atstovauja Ministerijos inspektorius inž. Liandsbergis.

Lenkai Nesnaudžia.

Mokyklų tvarkyme Lenkų valdžia šiemet griebėsi naujų priemonių. Iki šiol draudė lietuvių mokyklas, dabar pradėjo jas leisti ir „užlaikyti", bet į tokias „lietuviškas'' mokyklas skiria du mokytoju: vieną lietuvį, kuris mokina pirmus metus pirmą skyrių, o antrą lenką, kuris mokina antrus metus antrą skyrių jau lenkiškai. Arba daro ir taip: sudaro du lygiagrečiu skyriu — „lenkams'' ir lietuviams, bet sudaro tokias sąlygas, kad mokiniai negalėtų lankyti lietuviškojo skyriaus.

Daugely vietų tokios mokyklos ir mokytojai sutiko gyventojų pasipriešinimą: tai mokytojai pavaryti, tai vaikų mokyklosna neleidžiama. Visgi reikia pripažinti, kad lenkai nesnaudžia, o pas mus kas daroma?

Vilnijoje nesenai pasirodė atsišaukimai boikotuoti lenkus: neleisti vaikų į lenkų mokyklas ir t. t...

Kuopu Susirinkimai

Edwardsville, Pa. SLA. 1-mos kuopos susirinkimas įvyks nedėlioj, gruodžio 14 d., 1924 m., 2 val. po pietų, paprastoj vietoj. Visi priklausanti prie 1-mos kuopos malonėkite ateiti į susirinkimą, nes bus renkama kuopos valdyba 1925 metams, o taipgi atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 1-mos kuopos.

S. Tamulevičius — sekr.

Pittston, Pa. SLA. 7-tos kp. metinis susirinkimas įvyks gruodžio 14 d., 2 val. po pietų, K. Rudaičio svetainėje. Bus rinkimas kuopos valdybos ir daug kitų svarbių reikalų apsvarstoma. Kiekvieno nario yra privalumas atsilankyti ir naujų narių atsivesti.

A. Galinskas — sekr.

Cliffside, N. J. SLA. 70-tos kuopos metinis susirinkimas įvyks gruodžio 12 d., pėtnyčioje, 8 val. vakare, 368 Anderson Ave. Visi nariai stengkitės atsilankyti, nes bus renkama kuopos valdyba sekantiems metams.

K. A. Bukaviackas — sekr.

Inkerman, Pa. SLA. 79 kp. susirinkimas įvyks gruodžio 14 d., 2 val. po pietų, 14 Wood Street, A. Šiugždinio svetainėje. Gerbiamieji draugai ir draugės, visi kviečiami atsilankyti, nes tai yra metinis susirinkimas ir bus renkama kuopos valdyba 1925 metams. Taipgi neužmirškite užsimokėti užvilktas mokestis ir atsiveskite naujų narių prirašyti prie S. L. A. 79 kuopos.

P. Tamošiunas — sekr.

Hartford, Conn. SLA. 124 kuopos metinis susirinkimas įvyks gruodžio 14 d., 1924 m., Y. M. C. A. svetainėje, kaip 2 val. po pietų, rumo No. 226. Šiame susirinkime bus rinkimas naujos kuopos valdybos ateinantiems 1925 metams. Atsilankykite į šį susirinkimą ir užsimokėkite savo duokles. Taipgi atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 124 kp.

J. Gudaitis.

Chicago, Ill. SLA. 129 kuopos priešmetinis susirinkimas įvyks sekmadieny, gruodžio 14 dieną, 1924 m., 2 val. po pietų svetainėje Dvorak Park, W. Cullerton St. Visi nariai butinai atsilankykite ant šio svarbaus susirinkimo, nes bus renkama nauja kp. valdyba 1925 metams.

F. Janušaitis — sekr.

Akron, Ohio. SLA. 198 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 14 d., 1 val. po pietų, paprastoj svetainėje, 772 Raymond St. Malonėkite atsilankyti į šį susirinkimą, nes bus renkama kuopos valdyba 1925 metams. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 198 kp. Kadangi šis paskutinis mėnuo įstojimui nupigintas, tai pasinaudokite, nes bus nauda jums ir naujiems nariams.

B. A. Beleckienė — sekr.

Paieškojimas

Lietuvos Respublikos Pasiuntinybė Vašingtone prašo ieškomų asmenų atsiliepti ir visų žinančių duoti žinių apie šiuos asmenis:

1. Edvardas Daugirdas, gimęs Ilgumos dvare, Naumiesčio apskr., atvykęs Amerikon ir apsigyvenęs Čikagoje.

2. Kazukaitis Baltramiejus, kilęs iš Šeduvos valsčiaus; atvykęs Amerikon 1913 m. pradžioje; tulą laiką gyvenęs 82 Wallace St., New York City.

3. Julijonas Šefleris, kilęs iš Kedainių, atvykęs Amerikon 1913 m., gyvenęs 157 Wespromenty St., Newburg, N. Y.

4. Martin Jaks ar Saks, gyvenęs 1337 Commercial St., Tacoma, Wash.

Liet. Pasiuntinybė Amerikoj.

Harrisburg, Ill. SLA. 16 kuopos metinis susirinkimas įvyks gruodžio 28 d., 1924 m. Malonėkite visi nariai pributi į šį susirinkimą, nes bus renkama kuopos valdyba sekantiems metams. Kurie nepribus, bus baudžiami, nes yra metinis susirinkimas, kuris įvyks graboriaus Ed. Hnsley svetainėje.

Ben. Aluzas — rašt.

Bentleyville, Pa. SLA. 171 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 14 dieną, 1 val. po pietų, Lietuvių svetainėje. Visi nariai malonėkite atsilankyti, nes yra svarbių reikalų apsvarstyti. Taipgi atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie S. L. A. 171 kuopos.

Math. Gramas.

Skausmas strėnose

reikalauja tokio gydymo, kurs prašaliną priežastį. Bet norint greito palengvinimo vartok

SEVERA'S LEDSYL.

Jisai buvo naudojamas su geriausiomis pasekmėmis nuo skausmo strėnose iš priežasties inkstų ligos.

Kaina 75c ir $1.25.

Gaunamas pas jusų aptiekorių.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Bell Phone 5316
DR. E. G. KLIMAS
Jau sugrįžo iš Europos ir vėl praktikuoja mediciną posenovei žemiau telpančiu adresu.
Ofiso valandos:
Savam ofise nuo 8:30 val. iki 10 val. ryte; nuo 6 val. iki 8 val. vakare.
Samaritan Ligoninėj, medikalėj klinikoj, nuo 12 val. iki 1 val. po pietų.
Northeastern Ligoninėj, vaikų džiovos klinikoj, antradieniais nuo 3 val. iki 5 val. po pietų.
Kitais reikalais pasitarimas sulig sutarties.
2538 E. Allegheny Ave.,
PHILADELPHIA, PA.

Jau Susekta ir Atidengta "BURTININKE"

Aprašoma: Burtininkų, raganų ir velnių galybė; kaip ir iš ko padaroma burtai-monai; dideli juokai; Meiliški burtai, ir t. t. Todel „Burtininkas" vertas tukstančius dolerių, bet prenumeratos kaina metui TIKTAI $1. Dėk dolerinę laiškan ir adresuok:
LIET. ŠVIET. KNYGYNAS,
3106 SO. HALSTED ST., Dept. 6,
CHICAGO, ILL.

NAUJAS IŠRADIMAS
DEKSNIO GALINGA MOSTIS
Gydo, Reumatizma, Ranku, Koju, Nugaros skaudejima, Šalti, Ranku, Koju, tirpima. Dusuli, Galvos skaudejima, ir teip visokius skaudejimus (tik ne ronas).
Tukstančiai žmoniu yra išsigyde o milijonai dar nežino apie tai.
Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta aukso, kiek ji pati sveria sulig naudos gydymo.
Kaina 75 centai, $1.50 ir $3.00, ir 10 centu extra už persiuntima.
Klauskite pas aptiekorius teip DEKEN'S NEW DISCOVERY OINTMENT.
Deksnis Ointment Co.
518 MAIN ST. BOX 352
HARTFORD, CONN. U. S. A.

NGL
NORTH GERMAN LLOYD
Į Lietuvą ir iš Lietuvos
PER BREMENĄ
Ant didžiausio Vokietijos laivo
S. S. COLUMBUS
arba ant kitų laivų šios linijos.
Tiktai aštuonios dienos ant vandenio.
Puiki trečia kliasa tiktai kajutos.
Nepiliečiai grįžtanti bėgyje 12 mėnesių priveplaukoje neturės keblumų.
32 Broadway, New York
arba pas vietos agentus.

ITALIŠKOS ARMONIKOS.
Mes padirbame ir importuojame visokių pirmos kliasos ranku-darbo ITALIŠKŲ ARMONIKŲ geriausių visame pasaulyje.

Garantuojame ant dešimts metų. Musų kainos yra žemesnės, negu bile dirbtuvės. Pirkėjams instrukcijos ant armonikos suteikiama veltui. Reikalaukite katalogo — prisiųsime DYKAI.
RUATTA SERENELLI & CO
817 Blue Island Ave., Dept. 107. Chicago, Ill.

Šios Valandos Žmogus Parduoda
$12.50
Siutus ir Overkotus
"Jim" Foster
reikalauja labai daug pardavinėtojų, pardavinėti geriausios vertės vyrų gatavai pasiutus viršutinius kautus.
Mes turime didžiausį pasirinkimą stylių ir patternų koks kada nors buvo pasiulomas arti tų kainų. $12.50. Geriausi rubai, geriausi styliai, geriausias darbas. Nuo kandžių, lietaus proof. Jusų pelnas už kiekvieną pardavimą yra $3.00.
Rašykite man asmeniškai. Pasakykit apie save. Aš noriu persitikrinti, kad vyrai, kurios aš išsirinksiu kaipo atstovus norėtų turėti pasisekimą. Daleiskite atsiųsti jums sampelius ir pilną informaciją, grįžtančią pačtu.
Adresuokite
Jim
care of
„JIM" FOSTER CLOTHES
2250 So. Spaulding Ave., Chicago.

"VILNIS"
LIETUVIŲ DARBININKŲ
DU-SYK SAVAITINIS LAIKRAŠTIS,
8 PUSLAPIŲ.
Išeina Utarninkais ir Pėtnyčiomis.
VILNIS turi savo korespondentus LIETUVOJ IR RUSIJOJ, suteikia teisingas žinias iš Amerikos ir viso pasaulio nuotikių.
Vieną numerį pažiurėjimui siunčiame veltui.
VILNIES prenumeratos kaina Amerikoj: metams $3.00; pusei metų $1.75; Chicagoj ir užrubežyj, metams $3.50; pusei metų $2.00.
VILNIS,
3116 So. Halsted St., Chicago, Illinois.

LIETUVIAI AMERIKOJE

SO OMAHA, NEBR.

Čia dar gyvuoja vietos draugijų komitetas, atstovaujantis penkias vietos pažangiasias draugijas. Į komitetą įeina po du atstovu nuo kiekvienos draugijos.

Tas komitetas per vasaros karščius nieko neveikė. Bet atėjus rudeniui, lapkr. 13 d. įvyko pirmas komiteto — draugijų atstovų — susirinkimas. Susirinkimas parodė, kad yra pasiryžimas pradėti veikti naudingą visuomenei darbą.

Pirmininkas atidarė susirinkimą ragindamas visus ilgą laiką pasilsėjus vėl stvertis už darbo. Skaityta protokolas ir išklausyta įvairių komisijų raportai. Padaryta keletą tarimų ir išrinkta reikalingas komisijas: teatro surengimui, susižinojimui su Lietuvos artistais ir Dzimdzi-Drimdzi vodeviliu, rupintis Vilniaus reikalais ir tt.

Kilo ginčų Vilniaus klausimu. Vieni sako, kad nereikia remti Vilniaus lietuvių, o kiti sakė, kad kiekvienas amerikietis visomis savo pajėgomis turi remti Vilniaus lietuvius, kelti jų tautinę sąmonę ir sulaikyti juos nuo ištautėjimo. Visi lietuviai turi budėti ir veikti iki nebus atgautas musų Vilnius ir daryti spaudimą kur reikia, kad paskubinti to klausimo išrišimą lietuvių naudai. Vilniaus gi lietuviai niekad negali išsižadėti. Pastaroji nuomonė paėmė viršų komitete.

Išdavė raportą ir komisija iš K. Junevičiaus ir O. Žalpienės, kuri buvo komiteto paskirta pasiųsti surinktus Vilniaus lietuvių našlaičiams pinigus. Protokolų rašt. J. Papikas perskaitė ir gautą iš Vilniaus sekamą seno Lietuvos darbuotojo ir kovotojo Dr. J. Basanavičiaus laišką So. Omaha lietuviams:

„Vilniuje, Gimnazialna
N. 4, 1924

J. M. p. Onai Žalpienei,
So. Omaha, Nebr.

G. T. — Už Tamstos atsiųstuosius 7 dol., lenkų paštui juos pakeitus auksinais, gauta 35 lenkų auksinus ir 57 skatikus, kuriuos ta suma ir atidaviau Lietuvos Draugijos del karo nukentėjusiems šelpti Centro Komitetui, kuris laiko ir globoja savo skaitlingose prieglaudose ir bendrabučiuose apie 700 vaikų ir mergaičių, daugiausiai Vilniaus krašto našlaičių. Už tą Tamstų nors nedidžiausią dovaną tariu Draugijos Komiteto ir savo paties vardu kaip Tamstai, taip ir gerb. So. Omahos lietuviams, aukavusiems pinigus nuoširdų ačiu!

Siunčiu Jums visiems daug labų dienų iš Vilniaus!

Su pagarba
Dr. J. Basanavičius."

Šis senelio Dr. J. Basanavičiaus laiškas turi paskatinti mus visus south omahiečius dar labiau sukrusti ir veikti del vargstančių vilniečių, kad ateity galėtumėm juos paremti su dar didesne auka. Juk kiekvieno mus pareiga yra rupintis tais nelaimingais našlaičiais. Jei nė vienas nesirupinsime, tai kas juos aprupins, kas juos, vargšus, priglaus?

A. A. Žalpis.

ELIZABETH, N. J.

Vietos lietuviai pradėjo statyti nuosavą lietuvišką salę. Kuomet užbaigs statyti ir įrengs bus apie $100,000 vertės. Vien tik už pastatymą suderėta $82,000.

Iš sykio darbas ėjo labai gerai ir visi vietos lietuviai ir lietuvių draugijos salės statymui pritarė ir šėrus pirko. Bet atvykus čion kun. J. Simonaičiui ir čion pabuvus keletą mėnesių kun. Kasčiukiui, pasigirdo nemalonių kalbų apie salę, buk tai salė bus „laisvamanių", tai „bolševikų" ir taip toliaus. Rimtesni žmonės į tai daug atydos nekreipė sakydami, kad jaunas kunigėlis dar nepažįsta gerai vietos lietuvių, o ypač kadangi čion yra visos bažnytinės draugijos prisidėję po $1,000 ir taip visi rimti katalikai yra šėrininkais ir salės valdybos nariais, beveik tie patys žmonės salės šėrus parduoda ir kartu rupinasi ir parapijos reikalais ir tokiu budu kunigėlis pamatys, kad jis klaidingai sau įsivaizdino apie salę ir jos statytojus.

Bet žmoneliai labai skaudžiai apsiriko taip mąstydami ir neimdami aštresnės akcijos prieš kunigėlį ir davatkas, kurie dabar yra daug didesni salės statytojų priešininkai, negu kad buvo bolševikai. Mat kuomet bolševikai lermą kėlė prieš salės statymą, tai daug kas tuokart pirko šėrus, kad tik jiems uždarius burnas, bet kuomet dabar kunigėlis agituoja slaptai prieš salę, tai jau daug davatkų net bijo ir pažiurėti į salę kaipo „laisvamanių namą" ir jau dabar visur tik ir girdisi: kunigas ir salė! Mat vieni stoja už salę, o kiti už kunigą — reiškia kova eina ir tą kovą sukėlė ne kas kitas, o tik kunigas Simonaitis, eidamas prieš savo parapijonus ir jų draugijas. Nesa į Lietuvių Laisvės Salės Bendrovę priklauso 13 draugijų (kartu ir S. L. A. 3-čią kp.), iš kurių apie du trečdaliai yra katalikiškos draugijos ir vienas trečdalis tautiškų. Taipgi ir pavienių šėrininkų yra didžiuma katalikai, o vienok kunigas vadina ją nekatalikiška. Kodel? O-gi todel, kad ta salė nėra užrašoma vyskupui ir vadinasi Lithuanian Liberty Hall, Inc. O kunigėlis nori, kad ji butų vyskupui užrašyta ir vadintųsi St. Peter's and St. Paul's Hall (parapijos vardu). Matote kame čion yra visa bėda ir visa „bedievybė" ir katalikiškumas. Reiškia, kad salės neatiduodate vyskupui ir kunigui, tai jau ir ta salė ir jos statytojai „bedieviai" esate.

Kam iš to viso nauda yra, gal tik vienam kipšui, nes lermų jau nestinga. Nuostoliai jau yra abejiems—kaip Salės Bendrovei, taip ir kunigui, nes kaip nuo vienų, taip ir nuo kitų rėmėjai atsisako. Bet aš neabejoju, kad salės statytojai viršų paims, nes čion prie salės taip sakant vietos lietuvių visa smėtona yra prisidėjus, o prie kunigo pasiliko vien tik išrugos. Jau beveik kas sekmadienis kunigėlis šaukia per pamokslus, kad „bedieviai" bažnyčią griauna. Mat jis pats savo darbais žmones nuo bažnyčios stumia ir šaukia, kad tai daro „bedieviai".

Lapkričio 16 d. įvyko salės kampinio akmens padėjimo iškilmės, į kurias ir kun. J. Simonaitis buvo kviestas, bet atsisakė, pamatuodamas tuomi, kad, girdi, čion nekatalikų salė, užtai jis ir nedalyvaus. Žinoma, žmonės tuomi labai pasipiktino ir į bažnyčią ne tiek skaitlingai lankosi, kaip seniaus. Tą pasakoja buvę bažnyčioj lapkričio 23 d. Taipgi ir draugijos jau rengiasi tinkamai pasikalbėti su kunigėliu. Ir kitokios išeities rodos nebus draugijoms, kaip tik pasakyti kunigėliui, kad eikš kartu su mumis, o jei ne, tai mes eisim prieš tave, nes kitaip draugijų įdėti pinigai į salės statymą gali atsidurti pavojun.

Daugirdis.

PITTSTON, PA.

Lapkričio 24 d. čionai sustreikavo 12,000 angiakasių, dirbančių Pennsylvania Coal kompanijos kasyklose. Pittstono apylinkė, tai streikų epidemijos vieta, nes abelnai imant ištisus metus, tai čionai angliakasiai dirba dvi dieni, o trečią streikuoja. Mat čionai angliakasių unija laikosi tvirtai, tad kasyklų savininkai deda visų pastangų, kad susilpninus uniją ir ją pakrikdžius, vienok angliakasiai kompanijoms nenusileidžia ir todel čionai kartojasi nepabaigiami streikai.

Vienok nežiurint visų bedarbių ir streikų, angliakasiai, ypač lietuviai, netrakšta ir nebadauja ir gana linksmai gyvena. Kad lietuviai angliakasiai bedarbe nesiskundžia užtenka prisiminti sekamą faktą: Lapkričio 25 d. čionai vienas lietuvis kėlė savo dukterei vestuves, kurią išleido už vyro. Susirinkę į vestuves giminės ir draugai suvalgė 150 svarų vištienos, 100 svarų veršienos, išgėrė 9 bačkas gero alaus ir 36 gorčius „naminukės" ir kitokių „Dievo dovanų supažitkavojo". Jaunavedžiams sudovanota 900 dol., muzikantams — 100 dol. ir virėjai — 60 dol. Vadinasi, šitiems vestuvninkams bedarbė ir streikai nieko nereiškia. Ant galo reikia pastebėti ir tas faktas, kad visgi šios vestuvės užsibaigė ramiai: nebuvo barnių ir muštynių ir nereikėjo šauktis policijos tarpininkavimo, kaip tankiai lietuvių vestuvėse atsitinka.

S...s.

KENOSHA, WIS.

Jau „Tėvynės" skaitytojams yra gerai žinoma, kad čionai gyvuoja Dailės Choras, kuris jau nemaža palinksmino netik vietinius lietuvius, bet ir apylinkės miesteliuose pasidarbavo lietuvių parengimuose, net į Waukegan, Ill., buvo nuvykęs padainuoti. Tai yra gražus ir pagirtinas kulturinis darbas.

Taip pasekmingai galėjo darbuotis choras tuomet, kai su mumis buvo gerb. J. Macnorius, žmogus rimtas, veiklus ir energingas ir jis dirbo su atsidavimu ir energija. Bet laikui bėgant prasidėjo chore intrygos ir vaidai, kurių autoriais buvo komunistai. Tas viskas privertė gerb. Macnorių pasitraukti iš choro ir dabar musų chorui nekaip sekasi, nes choristai nustojo energijos darbuotis ir daug gerų choristų nustojom. Mat dabar susirinkus į repeticijas nėra kam tinkamai tvarkyti choro ir reikia laukti po valandą kol teikiasi ateiti choro vedėjas. Tokios tvarkos choristai negali pakęsti. Kuomet nekurie komunistai apleido chorą, tai jokios žalos chorui nepadarė, atpenč, dar geriau buvo, nes nebuvo kam ramybės ardyti. Bet pasitraukus iš choro gerb. Macnoriui, pasidarė didžiausis nuostolis musų cchorui. Todel patartina gerb. Macnoriui kuogreičiausiai grįžti atgal prie choro ir vėl darbuotis su mumis, nes juk butų begalo gaila, jei jo pradėtas tokis gražus darbas visiškai sugriutų.

Prie progos norisi tarti žodis, kitas ir apie musų kanklininkus. Kaip jau žinoma, kad Kanklių Orchestras yra susidėjęs su choristais ir bendrai veikia. Nekurie yra choristais ir kartu kanklininkais — tai yra tas pats veikėjų burelis dailės srityje. Kanklininkams gerai sekasi, nes pasimokinę rodos 4-5 savaites jau sugebėjo surengti koncertą, kuris gana puikiai pavyko ir publika buvo labai patenkinta koncertu. Kanklininkams gerai sekasi delto, kad jie turi gerus ir rimtus veikėjus, kuriais yra gerb. T. Jelinevskis ir F. Raščius. Laimingi mųs kanklininkai, kad turi tokius vyrus, todel jiems ir darbuotis puikiai sekasi.

Kenošietis.

SPRINGFIELD, ILL.

Kiek tenka matyti korespondencijų „Tėvynėje", tai labai maža rašoma iš darbo lauko šioje šalyje, o tas yra begalo svarbu, kad SLA. nariai žinotų kaip sekasi darbo žmonėms įvairiose kolonijose. Musų kolonijoj, Springfielde, buvo labai bloga su darbais ir buvo daug bedarbių, nes daugelis angliakasyklų buvo uždaryta visai, o kurios ir dirbo, tai ir nepilną laiką. Gerai dirbo tik pora angliakasyklų, bet visi darbininkai į tas dvi kasyklas juk nesutilps. Vienok su gruodžio mėnesio pradžia pradėjo dirbti pora uždarytų kasyklų, tai su darbais žmonėms truputį palengvės. Vienok patartina nevažiuoti į čionai darbo ieškoti, nes ir vietos žmonėms labai sunku su darbais.

Šiame mieste ir lietuvių gyvena gana skaitlingas burelis, bet jų veikimas visuomenės dirvoje labai silpnai atrodo. Čionai gyvuoja dvi SLA. kuopos ir kelios vietinės draugijos, bet žymesniu veikimu nepasižymi. Nekurios jų yra gana skaitlingos nariais, bet kuomet sutikimo tarpe narių nėra, tad ir jokis rimtas veikimas negalimas. Neveltui susidarė ta išmintinga patarlė — vienybėje galybė, nes vienybėje ir sutikime gyvenant ir veikiant galima gana didelius darbus nuveikti ir mažam bureliui veikėjų. Dabar-gi pas mus dalinamasi į partijas - partijėles ir karštesnieji partizantai stengiasi užimti visur vadovaujamas vietas, nežiurint ar jie toms vietoms tinka, ar ne. Ir blogiausiai yra ta aplinkybė, kad skverbiasi į vadovaujamas vietas ne tuo tikslu, kad pasidarbavus tos draugijos ar visuomenės labui, bet kad išnaudojus tą draugiją savo partijiniams tikslams. Apšvietos, labdarybės abelni reikalai nustumiami į šalį ir visas veikimas sukamas vien apie savo partijos ratą.

Žinoma delei šitokių partizantų užmačių kyla draugijose vaidai ir nesutikimai, nes juk nevisi draugijų nariai gali sutikti su tokia partizantų taktika. Juk rimtai pažvelgus į tą partijų darbą ir jų tikslus aiškiai matosi, kad iš tų partijų paprastam darbininkui jokios naudos nėra, tik apkraunama bereikalinga našta vargšas darbininkas, kuris turi savo centais palaikyti partijų aparatus ir visą jų darbuotę finansuoti. O tuo tarpu beveik jokios visuomeninės naudos iš to nėra, nes tik auklėjami fanatikai ir rimto visuomeninio kulturinio darbo trukdytojai. Todel jau laikas susiprasti rimtesniems lietuviams ir versti partijų išauklėtus fanatikus pamesti tuos kerštavimus kitų įsitikinimų žmonėms ir eiti prie bendro visuomeninio darbo, kad apšvietos ir kulturos keliu einant butų galima pasiekti šviesesnių gyvenimo dienų ir geresnės ateities.

Keliauninkas.

25 METŲ KUDIRKOS MIRTIES SUKAKTUVĖS.

(Prisiųsta).

Š. m. lapkričio 16 d. sueina 25 metų Vinco Kudirkos mirties sukaktuvės. Vinco Kudirkos nuopelnai, kaipo Lietuvos švietėjo ir visuomenės bei tautinės lietuvių sąmonės žadintojo, tokie žymųs, kad vargu ar kurioj lietuvių visuomenės daly rasis abejojimo delei tų sukaktuvių ryškesnio pažymėjimo.

„Lietuvos Švietimo Vinco Kudirkos Draugija" manydama, kad ir užjurio lietuviai taip pat tinkamai įvertina Vinco Kudirkos reikšmę lietuvių atgimimo istorijoj, siulo draugams amerikiečiams toms sukaktuvėms paminėti daryti įvairiose vietose paskaitas, koncertus ir vakarus nuo lapkričio 16 dienos iki sausio 1 dienos. Gautąjį pelną siulytų skirti „Lietuvos Švietimo Vinco Kudirkos Draugijai," kuri yra pasistačiusi sau tikslą varyti švietimo darbą tojė Lietuvos visuomenės dalyje, kuria tuo žvilgsniu dabar mažiausiai tesirupinama, butent, suaugusių švietimu, organizuojant sistematingas paskaitas, steigiant knygynus, kuriant vietos muzėjus, Liaudies Universitetą su ištisa eile skyrių visoj Lietuvoje. Liaudies Universitetas su geru pasisekimu Kaune jau veikia nuo š. m. balandžio mėnesio. Delei lėšų stokos jo veikimas nepavyko išsplėsti į provinciją. Draugijos uždaviniai ir jos siekiamieji tikslai suaugusių švietimo srity labai platųs. Jeigu pavyktų Draugijai artimiausiu laiku užsibriežti tikslai nors dalinai pasiekti, tai butų gal tinkamiausias prieš 25 metus į amžiną atilsį nuėjusio visuomenės veikėjo Vinco Kudirkos atminimas ir pagerbimas.

Laikinoji Vinco Kudirkos Švietimo Draugijos Valdyba:

Pirmininkas:
Prof. V. Lašas.
Sekretorius:
Doc. K. Sleževičius.
Vice-Pirmininkas:
Prof. A. Purėnas.
Iždininkė:
B. Biržiškienė.
Sekret. Pavaduotojas:
Prof. Vac. Biržiška.
Vadybos Narys:
Mikas Petrauskas.

Lietuvos Švietimo Vinco Kudirkos Draugijos iždininko adresas: Kaunas, Laisvės Alėja, „Aušros" Gimnazijos rumai, B. Biržiškienei.

REALĖS MARIAMPOLĖS GIMNAZIJOS REIKALU.

(Prisiųsta).

Realė Mariampolės gimnazija visą laiką ėjo tikrai gryna mokymo bei auklėjimo vaga.

Ruošė musų kraštui visapusiai išlavintus, sąmoningus ir pilnus iniciatyvos piliečius, kurie patys tatai ne žoddžiais, bet darbais spėjo įrodyti.

Jai nerupėjo partijų rietenos, ypatingos tendencijos.

Dabartiniams musų krašto šeimininkams tokia auklėjimo linkmė ne visai patiko, nes jie pratę tik grynai saviškos — „krikščioniškos" krypties „šviesuomenę" auklėtis, o juo labiau nepatiko, kad baigusieji Realę Mariampolės gimnaziją, bent daugumoje, — kritingai žiuri į gyvenimą ir nesiduoda už nosių vedžiojami. Todel ir pasiryžo atsikratyti sau negeistinos švietimo įstaigos — Mariampolės Realės gimnazijos.

Krašto valdonai neturėdami motyvų iš karto uždaryti gimnaziją, be mažiausiai tikros priežasties, atėmė gimnazijai nuolatinę pašalpą manydami, kad toji mokykla, neturėdama kuo apmokėti mokytojus, rumų nuomą ir kitas išlaikas, turėsianti pati užsidaryti.

Bet šį atžagareivių sumanymą pasiryžo sutramdyti tikrai pažangioji visuomenė ir įkurė Realei Mariampolės gimnazijai remti Draugiją, kurios tikslas — rinkti aukas ir šelpti Realę gimnaziją.

Kad pasekmingiau suorganizuoti aukų rinkimas reikalinga suburti Draugijon kuo daugiausia narių, o taipogi surasti kuodaugiausia nuolatinių rėmėjų.

Reikalas svarbus ir neatidėliotinas, todel kviečiame visą tikrai pažangiąją visuomenę aukoti R. M. gimnazijai, remti Draugiją ir tuom prisidėti kovon prieš Lietuvos atžagareivius už tikrai šviesią musų krašto ateitį.

Aukas siųsti Kaunan, Lietuvos Koperatyvų Banke Draugijos einamojon sąskaiton Nr. 278 ir visais reikalais kreiptis į Stankevičaitę, Kaune, Laisvės Alėja 62 Nr. „Spaudos Fondas".

F. Bortkevičienė,
R. M. gimn. remti Dr-jos pirmininkas.
Nariai:
K. Bielinis.
B. Žygelis.
Z. Šmulkštys.
Baltrušaitis.
Sekretorius.

STRAIPSNIS 101.

ATIMANT NUO KRUTŲ.

Abelnai kalbant, kudikį nuo krutų reikia atimti tarp devinto ir keturiolikto mėnesio. O nekurios sąlygos gali priversti dar anksčiau. Pavyzdžiu, išsenka motinos pienas. Arba vėl, oras gali turėti ant laiko įtakos. Nėra patartina atjunkti karštame ore, jei nėra svarbios priežasties.

Atjunkti reikia pamažu. Tada kudikis lengviau prisitaiko prie kito maisto. Galima protarpiais duoti krekerių arba košelės. Tas prigelbsti junkimui. Atmink vienok, kad kudikis dar negali pilnai suvirškinti krekmolinio maisto be 18-20 mėnesių. Todel reikia tokio maisto vengti. Bulvės, pupos ir panašus maistas turi daug krakmolo ir reikia vengti jo davimą.

Pradėjus junkimą patartina pasitarti su gydytoju. Jis žino, kuris maistas tavo kudikiui geresnis ir pasakys jums.

Brendimo laikas mergaitės gyvenime pastato kiekvieną motiną ant nervų. Tai rupestingiausias laikas mergaitės gyvenime. Tai laikas, kada visos jos pažvalgos yra keistame stovy, kurios pamatas gludi fiziologijoje. Tai laikas, kada jos sveikata turi rupėti. Jos sveikata šiame laike ypatingai priklauso motinos rupesčiui. Kiekviena motina turi rupintis ir auklėti savo mergaitei sveikatą ir stiprybę pirm laiko, kad ji galėtų lengvai perciti šitą laiką.

Tinka jis netik kudikiui bet yra geriausias maistas nedapenėtam vaikui. Stebėtini eksperimentai, daryti tarpe mokyklos vaikų parodė, kad vaikai penėti su Eagle Pienu vidutiniškai gavo 7 svarus daugiau svorio, negu paprastu pienu penimieji. Sek savo vaiką, atydžiai. Dažnai pasverk. Atmink, kad nedapenėtas vaikas visados sveria mažai. Jaunam vaikui reikia duoti du šaukštu Eagle Pieno kasdieną atmiežto su trimi čvertimi puodelio šalto vandens. Duok paryčiais arba po pietų. Senesni vaikai dažnai jį labiau mėgsta su ginger ale, vaisių sunkomis, arba suplaktu kiaušiniu.

Skaitykit atydžiai šiuos straipsnius kas savaitę ir pasidėkit ateičiai.

ŽMONIŲ SVEIKATA

ALKOHOLIS IR SPIRITINIAI GĖRALAI.

Rašo *Dr. J. J. Kaškiaučius.*

Iš visų blogų papročių, kurių žmonės įgyja, pats kenksmingiausias bene bus tik alkoholio tam ar kitam pavidale vartojimas.

Keista, bet be abejo žmonėse yra įgimto, *paveldėto palinkimo prie kurių-nors akstintojų.* Daugelis iš prigimties turi keisto patraukimo prie svaiginančių gėrimų, ypač kieno tėvai ar protėviai mylėdavo daugokai įsigerti. Nervų sistemoj ilgainui išsivysto nuo girtuokliavimo savingo traukimo prie svaigalų, kad ne tokių, tai kitokių. Ir tokia nervų savybė dažnai pereina iš gentkartės gentkartėn. Yra patirta, kad girtuoklių vaikai esti abelnai silpnesni. Jie taipgi neįstengia taip gerai, taip tvirtai išsilaikyti, pagundai nepasiduoti. Jie irgi dažnai nesugebi ir šiaip ligoms atsispirti taip greitai. Jų organizmas buna liaunesnis ir lengviau, greičiau pasiduoda bile kokioms blogoms, žalingoms įtakoms. Yra, žinoma, ir išimčių. Vis delto tai yra tiesa, kad girtuoklių vaikai, jei jiems nesti progos svaigalų paragauti, gali ir užaugti ir subręsti, kaip reikia, bet progai pasitaikius sykį-kytą išsigerti, sunkiau jiems esti kovoti su pagunda. Greičiau jie negero papročio įgauna ir paskui sunkiau jiems esti atsilaikyti, kovoti.

Jei nebutinai prie alkoholinių gėrių, tai taip prie kokių *akstintojų* daugelis turi keisto palinkimo. Yra tokių, kad perdaug mėgia saldžius daiktus, cukrų, saldainius. Net ir po svarą saldainių gali vienu sykiu suvalgyti, kai užeina ypatingo noro. Kitokiose apystovose tie patys subjektai gal mylėti ir įsigerti perdaug jau. Yra taipgi patirta, kad dideli tabako rukytojai dažniau ir įsigerti myli. *Rukymas,* matot, sumažina žmogaus susivaldymo jėgą, sutramdo jo valią ir jis jau nebepajėgia taip gerai prieš pagundas atsilaikyti. Greičiau jis todel lieka ir alkoholio auka. Ir jei kuriam pripuolamai tenka perdaug pasigerti ir gal net smegeninių plėvių suerzinimo bei įdegimo (alkoholinio) įgauti, tai, gydant, jis išgys, bet daug greičiau išgytų, jei nerukys. Nuo didesnio rukymo palinkimas vėl nusigerti didesnis esti, ir nervai negali taip gerai atsispirti, atsilaikyti.

Dabartinės verstinos, sukraikytos „blaivybės" laikais daugiau, negu kadanors pirma, teko patėmyti tokis žmonių ypatingas patraukimas prie nervus dilginančių daiktų. Yra dabartėlės daug tokių, kurie, negalėdami taip lengvai savo noro įsigerti pasotinti, pasitenkina bent kitaip kaip. Prisipratina vartoti kokių svaigių nuodų (morfinos, opijaus, kokainos), ima perdaug rukyti, arba vėl geria perdaug kavos, arbatos ar saldumynų perdaug vartoja. Ar šiaip ar taip, jie sau išrutuloja kokio nors perdidelio, nenormalaus palinkimo ir papročio.

Ir visų tokių žalingų papročių giliausiai šoknis laiko suleidęs *girtuokliavimas.* Jo gaižiosios, žauruotos šaknys čiulpte čiulpia žmonių syvus, darko, niaunioja jų protines ir fizines jėgas, visą organizmą silpnina ir stumia išsigimino, ligų ir visiško susmukimo prarajon.

Neminėsime čionai medžiaginės blėdies, kokią ant savęs alkoholio aukos užtraukiama. Praeisime tylomis pro šalį to žiaurumo, sužvėrėjimo, kurių tenka matyti bei patirti girtuoklių buveinėse. Nekliudysime neigi tų visokių begalinių nelaimių atsitikimų, susižeidimų, užsimušimų, apdegimų bei padegimų ir t. p. Ryškių tokių ir panašių pavyzdžiu kiekvienam tenka itin dažnai užeiti. Faktai patys už save rėkte rėkia, šaukiasi į žmogaus sąmonę, protą, jausmus, sąžinę, kur tik tos savybės nors dalinai dar tebėra nesudarkytos, apslopintos ir beveik dingę...

Nereikia čia kažin kokios lakios vaizduotės, kad įsivaizdinti visas alkoholio baisenybes. Ir taip jau patys gyvenimo nelemti, pliki nuotikiai tatai itin aiškiai parodo. Tik reikia kiek stapterti ir už galvos susiimti, už širdies griebtis, nusistebėjus del tokio žmogaus dvasios keisto puolimo ir nykimo.

Šiuo žygiu kiek apsistosim ties *žmogaus sveikata,* — panagrinėsim nors aplamai, nors paviršium, kaip spiritiniai gėrimai paliečia tą žmogaus visų didžiausį turtą — jo sveikatą.

Kiekvienam teko nesykį girdėti, kad alkoholis yra nuodas, kad daug žalos jis pridirba žmogaus organizmui, kad daug varginančių ligų nuo jo paeina, kad daugelis pirma laiko „su šiuo pasauliu atsisveikina", vis del to alkoholiaus. Yra nemažai tokių, kurie tiki, kad daug pasigerti ir dažnai perdėti yra tikrai blogas ir labai žalingas daiktas. Tačiau kas kita esą su geru saiku, su sava „proporcija". Girdi, po trupučiuką kad ir kasdien paragauti — tai niekis. Dar ir sveikaton eina. Juk va net ir ligoniams degtinės gydytojai pataria po mažumėlę vartoti. Tai jau verčiau esą kasdien po burnelę, po kitą išsitraukti, tai nereikės ir sirgti ir laukti, kolei tau susirgus, gydytojas degtinės prirašys...

Alkoholio yra bent kelių rušių. Tas alkoholis, kuris esti degtinėje, vyne, aluje ir kitokiuose spiritiniuose gėrimuose, yra *grudų alkoholis.* Juo daugiau kokiam gėrime yra to alkoholio, juo jis greičiau žmogų įveikia ir sudrasko. Senovės, „prieš blaivybiniuose" gėraluose, alkoholio budavo visaip. Degtinėj — 40-50 nuošimčių, kaduginėj degtinėj (gin) — 20-30 nuoš. alkoholio, rome — 60, vyne 10-18, šampane — 10, aluje — 4 nuoš. Stačiai alkoholis turi savyj apie 92 nuoš. alkoholio, net ir ir tyrasai arba absoliutis alkoholis yra tik 99 nuošimčių, o 1 nuoš. yra vandens.

Grudų alkoholis padaroma iš grudų, iš vynuogių ir kitokių valgomųjų augmenų. Visai kitokis yra *medinis alkoholis,* varomas iš medžio. Tai yra smarkus nuodas. Dabartiniouse slaptai, šmugelio keliais gaunamuose gėraluose *beveik visuomet* esti damaišyta šito nuodo — medinio spirito.

Kad grudų alkoholį padarius netinkamu gėrimu, damaišoma jame medinio alkoholio ir benzino. Toks maišytas spiritas yra nuodas. Netinka netik gerti, bet ir paviršium vartoti, trintis, braukyti juo yra pavojaus. Tai yra taip vadinamas *denaturuotas alkoholis.* Jis vartojamas išdirbystėse, industrijoje.

Vaistinėse dargi parduodama trinamojo spirito, arba *medikuoto alkoholio.* Tai yra grudų alkoholis, į kurį yra dadėta kokių nors nuodingų, negeriamų vaistų. Tokiuo spiritu galima trintis, bet gerti jo negalima— nuodas.

Paviršium vartojant alkoholį, besitrinant juo toj vietoj pasidaro lengvo suerzinimo. Oda parausta, daugiau kraujo po jąja prieina. Kadangi alkoholis labai greit išsigaruoja, džiusta, tai trinamoji vieta atvėsta. Tatai nuramina dalinai skausmą ir sumažina tinimą, taipgi priduoda odai ir raumenims tvirtumo.

Spiritu besitrinant arba juo ligonį bebraukant, reikia saugotis, kad perdaug jo *neperšaldžius,* ypač šaltam kambaryj. Patartina tik nedidelė kuno dalis antsykio atkloti ir ten braukyti. Tą vietą išbraukius, reikia jį vėl šiltai apkloti ir, reikalo esant, braukyti kitoj vietoj. Negerai bebraukant, žymi kuno dalis apnuoginta laikyti, ypač jei ligonis karščio turi. Gali iš to į plaučius sukepimo įsimesti. Aršiau atvėsus, net ir plaučių įdegimo gali įpulti. Del viso ko, patartina dargi ir pats trinamasai spiritas kiek pašildyti.

Alkoholis netik odą sutvirtina ir kiek sutraukia, apvalo, bet jis taipgi ją ir *džiovina.* Kieno oda, veidas ar galva labai greit blizgėti ima, perdaug joje riebaluotų medžiagų, tai esti naudinga spiritu plauti. Atbulai, kieno oda ir taip jau persausa, pašiursta plaišioja, daužėja, tai nuo alkoholio dar pikčiau esti. Tokiems alyva arba vazelina, koldkremu (šaltąja grietine) teplioti gerai. Odos ligoms įsigalėjus, ekzemoms ar kitoms sausojo pobudžio įdegimams esant, netinka spiritu tos vietos plauti.

Glitines plėves alkoholis irgi kiek sutraukia, sutvirtina ir apvalo. Todėl atmiežtu perpus su vandeniu grudų spiritu burna ir gerklė gerai yra plauti.

(Daugiau bus).

VARPAS

SAVAITINIS VISUOMENĖS, POLITIKOS, LITERATUROS IR MOKSLO LAIKRAŠTIS, EINA KAS ŠEŠTADIENIS.

Kaina metams Jung. Valstybėse $2.00
Pusei metų 1.00
Užsieny ir Lietuvoj metams 3.00
Pusei metų 1.50

„Varpas" yra laisvos ir pažangiosios minties laikraštis, teisingai nušviečia pasaulinę ir ypatingai Amerikos politiką, paduoda daug žinių iš Lietuvos ir tvirtai stovi už nepriklausomos, laisvos ir demokratingos Lietuvos ir Lietuvių reikalus.

Jei nori gerų ir teisingų žinių, užsirašyk „Varpą". Siųsk pinigus šituo adresu:

„V A R P A S",
3251 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Reikalaukit Musų 1925 m. Knygų Katalogo.

D I R V A

Mokslo. Literaturos ir Politikos Savaitraštis

Išeina Penktadieniais, 8 puslapių, didelio formato, visuomenės laikraštis.

Prenumerata metams $2.00
Lietuvon metams $3.00
Pusei metų pusė kainos.

„D I R V A"
3352 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

„Dirvos" Agentura Siunčia Pinigus į Lietuvą ir Partraukia Gimines į Ameriką.

V I E N Y B Ė
Liaudies Universitetas.

Tas, kuris turi 37 metų „Vienybės" komplektus, turi namuose turtą, kurio kulturinė vertė atstoja pagarsėjusią pas amerikonus „Five Foot Book Shelf" išleistą Harvardo universiteto prof. pagelba.

Ir kiekviename numery „Vienybės" kulturos turtas didėja eilėmis, apysakomis, mokslo straipsniais, žiniomis iš visų pasaulio kraštų ir Lietuvos.

Keturi doleriai ant metų reiškia truputį daugiau kai centas į dieną. O už juos gausite „Vienybę" kas antrą dieną ir džiaugsitės kas dieną.

V I E N Y B Ė,
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

T Ė M Y K I T E !

Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveiksluotas Veikalas Antgalviu

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos musų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma musų visuomeniški santykiai išeivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsisakysite, tuo greičiau apsipažinsite su Amerikos lietuvių istoriją.

Kaina $1.50
Drutame apdare $2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės" Administraciją šiuo adresu:

"TEVYNĖS" ADM.,
307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

SUSIVIENIJINO LIETUVIŲ AMERIKOJE

KNYGYNE

Galima Gauti Sekančios KNYGOS:

Amerika—Informacijos apie Ameriką ir tt. 100
Apdrauda ir Pašalpa — pusl. 32 ..... 10c.
Daktaras iš Prievartos (Komedija) ..... 20c.
Darbininkų Padėjimas Amerikoje 35 pusl. 10c.
Kas iš Kur Pareina? ..... 20c.
Kaip Gyvena: Latviai, Suomiai, Anglai .. 20c.
Kelionė į Šidlavą — pusl. 48 ..... 15c.
Konradas Velenrodas — pusl. 24 ..... 15c.
Kražių Skerdynės ir Jos pasekmės ..... 15c.
Lietuvių Tautos Klausimas Europos Karės Metu pusl. 102 ..... 35c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180 .. 40c.
Nuo Degtinės — pusl. 19 ..... 10c.
Petras Žemaitis — pusl. 69 ..... 20c.
Perspėjimas apie Šventą Tikėjimą—pusl. 63 10c.
Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35 ..... 10c.
SLA. Istorija (1896-1915) $1.50; audimo apdarais 2.00
Susiprato — pusl. 64 ..... 20c.

Viršminėtas knygeles SLA. nariai gauna už pusę kainos.

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UŽ PILNĄ KAINĄ:

Graži Mageliona — Melodrama 4-rių aktų 50c.
Kunigas Macochas—4-rių aktų tragedija .. 35c.
Aisopo Pasakos — pusl. 364 ..... $1.25
Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje—pusl. 258 1.00
Žodynas lietuviškai-angliškos ir angliškai lietuviškos kalbų. Sutaisė A. Lalis. Pusl. 1,274. Kaina $10.00
Žmogaus Pareigos — pusl. 245 ..... 1.00

Taipgi pas mus gaunama M. Petrausko sekančios kompozicijos del solo, duetų, kvartetų, chorų, etc.

Eglė (žalčių Karalienė) $10.00
Žalčio ir Gulbė Dievaičio duetas ..... 75c.
Liet. Dainos $1.50
Birutės arija ..... 30c.
Pasaka (Dramatiška daina) ..... 80c.
Kanklės 1920 m. $2.00
Aras, kvartetas ..... 40c.

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

AISOPO PASAKOS

Didelė knyga 360 puslapių, 110 paveikslų, 301 pasakų. Tinkami pamokinimai seniems, jauniems ir mažiems. Popieros apdaruose tik $1.25

„TĖVYNĖS" ADMINISTRACIJA
307 W. 30-th St., New York, N. Y

VIETINĖS ŽINIOS

Komp. M. Petrauskas Rupinasi SLA. Naryste.

Šiomis dienomis „Tėvynės" redaktorius gavo gerb. Kom. M. Petrausko laišką, išsiųstą iš Kauno lapkr. 19 d., kuriame gerb. Kompozitorius rupinasi, kad nenustojus SLA. narysstės. Tarpe kitko tame savo laiške rašo sekamai:

„Siunčiu pinigų ir meldžiu apmokėti mano mokesnius į S. L. A. už visus sekamus metus, nes nemanau niekuomet pamesti taip naudingą ir prakilnią organizaciją, kokia yra Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Ši organizacija yra tikru darbo žmonių globėju nelaimei ištikus, todel ir man smagu tokioj organizacijoj prigulėti.

„Taipgi meldžiu paskelbti „Tėvynės" skaitytojų ir visų Amerikos lietuvių žiniai, kad „Kaklių" šiemet neleisiu. Mat sirgau, tai nessuspėjau prirengti pilnai ir prenumeratorių buvo maža. Visiems prenumeratoriams pinigus sugrąžinau atgal, todel kurie mano prenumeratą už „Kakles" siųsti, malonės susilaikyti, nes tuo tarpu prenumeratos nerenku.

„Lapkričio 15 d. buvome surengę Kudirkos vakarą, paminėjimui 25 metų nuo jo mirties, kuris įvyko Valstybinėje Operoj. Referentais buvo Dr. K. Grinius, prof. M. Biržiška ir aš. Man taipgi teko buti koncerto rengėju. Koncertinę programo dalį išpildė artistai: Bieliunas — baritonas ir Motiekaitis — smuikininkas. Taipgi Operos vyrų kvartetas sudainavo „Laborą" — M. Petrausko (žodžiai Kudirkos) ir „Vai aš pakrisčiau" — V. Kudirkos. Publikos buvo pilnas teatras— pati rinktinė publika. Buvo keletas ir šviesesnių kunigų: kan. Tumas, kan. Narijauskas, pral. Prapolenis ir visa diduma pažangiosios visuomenės.

„Siunčiu daug labų dienų visam SLA. Centrui, visiems S. L. A. nariams ir visiems savo draugams amerikiečiams!"

Gerb. Komp. M. Petrausko dabartinis adresas yra sekamas: Komp. M. Petrauskas, Opera, Kaunas, **Lithuania.**

Sugrįžo Dr. M. Devenis su Žmona.

Kai jau „Tėvynės" skaitytojams yra žinoma, kad Dr. M. Devenis iš Waterbury, Conn., pereitą vasarą praleido Lietuvoje ir tenai susimylėjęs su p-le Vileišiute (buvusio Lietuvos atstovo Amerikoje p. Vileišio dukrele) apsivedė. Pats Daktaras sugrįžo iš Lietuvos lapkričio 10 dieną ir delei naujų ateivystės įstatymų patvarkymo, savo žmoną buvo priverstas palikti Paryžiuje, nes Amerikos konsulas nedavė jai vizos įvažiuoti į Jung. Valst. Sulig naujų ateivystės įstatymų, nors ir Amerikos pilietis, bet jei apsiveda Europoje, tai jo žmona skaitosi paprastu ateiviu ir įeina į kvotą tos šalies, kurios piliete ji yra. Todel ir Dr. M. Devenis buvo priverstas savo jauną žmonelę palikti Paryžiuje ir pats vienas vykti atgal į Ameriką, kad išsirupinus specialį leidimą įvažiuoti jo žmonai į Ameriką. Viskas pavykę pasekmingai ir štai gruodžio 2 d., laivu „Leviathan", atvyko į New Yorką ir ponia Devenienė. Jos sutikti atvyko iš Waterburio pats Dr. Devenis.

Kadangi Dr. Devenis yra pats SLA. nariu ir labai brangina šią organizaciją, tai pareiškė, kad tuojau prirašys savo jauną žmoną ir prie SLA., nes jo nuomone, kiekvieno lietuvio pareiga prigulėti prie taip svarbios organizacijos, kokia yra Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

Nors ponia Devenienė iš kelionės ir delei visų rupesčių suvargus, vienok atrodo graži ir skaisti ir kartu linksma, kad ir po didelio vargo pavyko pasiekti garsiąją Ameriką. Tos pat dienos vakare svečiai išvyko atgal į Waterbury, Conn., kur Dr. Devenis praktikuoja mediciną ir yra visų vietos lietuvių mylimas, kaipo ramus, tylus žmogus ir kartu geras daktaras.

Reporteris.

Apsivedė V. K. Račkauskas.

Jau nuo spalio mėnesio pabaigos vaikščiojo gandų tarpe Amerikos lietuvių, kad buk apsivedęs buvusis „Tėvynės" redaktorius ir daug pasidarbavęs SLA. labui dabartinis Lietuvos Atstovybės Anglijoje sekretorius gerb. V. K. Račkauskas. Tačiau pastaromis dienomis sužinota iš oficialių šaltinių, kad tie paskalai buvo teisingi, nes ištikrųjų spalio 18 d. gerb. Račkauskas apsivedė su p-le Ida Mitchell-Whatling. Ponia Račkauskienė paeina iš garsios Anglijos diplomtų šeimos, kurios tėvas ir po šiai dienai užima žimią vietą Anglijos diplomatinėje tarnyboje. Vadinasi, gerb. Račkauskas ir savo tarnyba, ir šeimos ryšiais amžinai susirišo su diplomatija.

Kad gerb. Račkauskas amžinai susidraugavo su diplomatija jau liudija ir tas faktas, kad jis iki šiol nesiteikė niekam iš savo amerikiečių draugų pranešti apie šituos savo „diplomatinius" žygius. Bet mes užtai nepykstame ant jo, nes tokion „diplomatijon" patekus, kartais ir laiko stoka... Na, linkime mylimam draugui ir gerbiamam SLA. darbuotojui laimingos kloties ir linksmo ilgo pagyvenimo, kad Jis galėtų kuoilgiausiai džiaugtis savo pasiekta laime ir kartu pasitarnauti savo tėvynei Lietuvai iš visų pusių diplomatu patapęs.

Lietuviai Amerikonų Spaudoje.

Pastarosios savaitės laiku net kelių lietuvių vardai pateko amerikonų spaudoje. Tik visa bėda tame, kad jie kaltinami kriminaliniuose nusikaltimuose.

Pereitą savaitę ėjo New Yorko teisme atnaujinta byla ponios Anna Buzzi, kuri pereitų metų birželio mėnesy teismo atrasta kalta nužudyme turtingo kontraktoriaus Frederick Schneider ir buvo nuteista mirties bausme. Ji jau išbuvo dešimts su puse mėnesių Sing Sing kalėjimo mirties kambaryje, kuriame laikomi visi pasmerktieji mirties bausme. Tačiau ji gavo leidimą dar kartą pernagrinėti jos bylą ir pereitos savaitės pabaigoje prisiekusieji teisėjai ją išteisino. Ji jau išleista ant laisvės ir sulig anglų laikraščių pranešimo, po tėvais vadinosi Kregždžiuniutė. Vadinasi, yra lietuvaitė. Dabar sakoma ji turi net du pasiulymu įstoti į teatrininkų tarpą, jau kaipo garsi ypata.

Du panašųs skandalai tarpe lietuvių yra Chicagoje. Jau viršaus savaitė kaip eina garsi byla Chicago; kriminaliame teisme už nužudymą moters Bessie Gaensslen. Šioje byloje įmaišyti kaipo žmogžudžiai ir du jauni lietuviai: Ona Valaniutė 18 metų ir jos brolis Antanas Valanis 19 metų. Šių lietuvių gyvenimas labai tamsus, ypač mergaitės.

Taipgi pereitą savaitę suareštuota Chicagoje tula ponia Žalimienė, kaltinama nunuodijime savo vyro, kurį apšėrusi užnuodinta sriuba. Kaltinimas tikrinta, kad ji tai padariusi delto, kad turiinti kitą numylėtinį.

Taipgi žinios skelbia, kad tula lietuvaitė, Ona Užupaitė, nuvyko iš Kauno į Belgradą, Jugoslavijos sostinę, ir čionai apypilus vitrioliu ir suvarius tris kulkas Amerikos vice-konsuliui Henry Dayton ir pati nusižudžius. Mat p. Dayton buvo Amerikos konsulato Kaune sekretorium ir čionai susiartinęs su Užupaitę, todel pastarioji jį nusekus net į Belgradą ir čionai išgirdus iš jo, kad jis jos daugiau jau nenori, mėgino nužudyti jį ir pati nusižudė. Dayton pasimirė ketvirtoje dienoje. Pranešimai skelbia, kad Užupaitė buvus nepaprastai graži mergina ir jos tėvai gyvena Amerikoje.

Tai mat kokiais pasižymėjimais lietuvių pateko netik amerikonų spaudon, bet net ir tarptautinės diplomatijos sferose atsidurė su savo skandalais. Šitokių įvykių pasitaiko visų tautų gyvenime, bet tarpe saujalės lietuvių tiek skandalų, ir dar kriminalių skandalų, vienu kartu, tai jau yra perdaug ir toki įvykiai lietuviams garbės nedaro.

Padėka.

Turiu garbės padėkuoti gerbiamo Juozi Ambraziejaus agenturai, 168 Grand St., Brooklyn, N. Y., už gerą ir teisingą patarnavimą del mano žmonos Veronikos Purvenienės (Vitkunienės) ir duktės Birutės, kurios važiavo šiemet Lietuvon liepos 5 d., laivu „Leviathan", o grįžo laivu „George Washington" spalio pabaigoje. Taipgi tariu ačiu už greitą pinigų persiuntimą. Patariu visiems reikale kreiptis, o busite pilnai užganėdinti.

Matausas Purvėnas (Vitkunas).

Tel. Empire 7365
Dr. F. MATULAITIS,
322 Holbrook Ave.,
DETROIT, MICH.
Valandos:
12—2 p. m. ir 6—8 p. m.
Ultravioletinė šviesa. Diathermia.

LIETUVON

GERA NAUJIENA. Naujas Suv. Valst. įstatymas pavelija atlankyti Tėvynę ir buti metus, paskui be kliučių grįžti Amerikon nežiurint kvotos. Musų dideli laivai milžinai, kaip **MAJESTIC**, didžiausias pasauly, **OLYMPIC, LAPLAND, MINNEKAHDA** etc. siulo greitą kelionę į **Cherbourg, Southampton, Antwerp** ar **Hamburg**. Daug laivų išplaukia kas **savaitę**.
Visi musų 3-čios klesos keleiviai gauna atskirus kambarius dviems, keturiems ar šešiems žmonėms. Patogumai, puikus maistas ir mandagumas.
Kreipkitės prie mus vietinių agentų arba

WHITE STAR LINE
RED STAR LINE
AMERICAN LINE
No. 1 Broadway, New York.

Merginos — Jusų Rupesčiai Užsibaigė!

Buvo laikai, kuomet niekas nežinojo kas yra pleiskanos ir kaip nuo jų atsikratyti. Šiandien yra visiškai paprastu dalyku užlaikyti savo plaukus ir galvos odą švarioje ir sveikoje padėtyje.

Ruffles

ištepant galvą kas vakaras einant gulti per savaitę ar dešimtį dienų, sunaikins pleiskanas ir paragins jusų plaukų augimą. Po to naudokite Ruffles tik retkarčiais sulig reikalo ir daugiau neturėsite jokių nesmagumų su pleiskanomis.
Bonka 65c. aptiekose, arba už 75c. prisiunčiame stačiai iš dirbtuvės.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N.Y.

F. ZIVATAS

Parduodu laivakortes geriausių garlaivių kompanijų į visas dalis svieto. Perku ir parduodu namus, farmas (Real Estate). Inšurinu (apsaugoju) namus nuo ugnies, automobilius nuo ugnies ir atsakomybės nelaimei atsitikus.
Ofiso adresas:
1823 NO. MAIN AVE.,
SCRANTON, PA.

Gudrus Teisėjas Išgelbėjo Seimyną.

Namų svininkas užganėdintas
Visi linksmi!

Tula lenkų šeimyna New Yorke nesenai buvo pašaukta į teismą, kuriame ėjo byla delei jos išvarymo iš namų. Principialiais liudininkais buvo keli kaimynai, kurie skundėsi, kad jie nuolatos yra erzinami verkiančių kudikių šitos lenkiškos šeimynos apartamente. Kaimynai tikrino, kad jie negali net naktimis miegoti delei to kudikių verksmo ir todel prašę namų savininko išvaryti šią lenkų šeimyną is tų namų.

Teisėjas išklausęs verkiančių kudikių motinos pasiteisinimo, kad ji negalinti verkiančių vaikų nutildinti, nes jie verkia kankinami mėšlungio, paeinančio nuo vidurių dieglio ir užkietėjimo ir ji nežinanti kaip jiems pagelbėti. Išmintingas teisėjas įsakė jai tuojaus nueiti į aptieką, nusipirkti už 35c. bonką BAMBINO ir jo duoti kudikiams, kuomet tik užeis tie skausmingi simptomai. Teisėjas bylą sulaikė 10 dienų, o motina padarė viską kaip buvo įsakyta. Dabar kudikiai naktimis jau neverkia, kaimynai yra užganėdinti, namų savininkas ištraukė bylą ir visi sau linksmai gyvena.

BAMBINO yra kudikių geriausiu draugu. Kudikiai mėgsta jį! Jie net prašo daugiaus!

(Paskelbimas)

UŽDARYMO PARDAVIMAS
20-Dvidešimt-20
Pilnai Naujų Lietuviškų
Columbia Rekordų
TIK UŽ $5.00

Štai yra proga padidinti jusų rinkinį lietuviškų rekordų. Visi yra tikrieji COLUMBIA REKORDAI, 10 colių, dubeltava diska, visi vėliausi numeriai, niekuomet pirmiau nevartoti — instrumentaliai, šokiai, koncertai, dainavimai, solo, duetai, komiški ir t. t. įdainuoti ir įkalbėti nekurių žymių lietuvių artistų ir muzikų (Petrausko, Čižausko, Čižauskienės, Plieniuno, Lušnakojo ir kt.). Mes esam priversti parduoti visas savo prekes, todel pasiulome lietuviškus rekordus galutinai žemiausiomis kainomis — tik už $5.00 net 20 lietuviškų rekordų (40 skirtingų numerių). **Nesiųskit pinigų iš anksto.** Prisiųskit mums tik savo vardą ir adresą. Užmokėsite $5.00 paštoriui, kuomet jums pristatys 20 gražiausių lietuviškų rekordų, pridedant kelis centus už persiuntimą. Katalogo priduoti negalime, nes nežinome koki rekordai pasiliks iki gausim jusų užsakymą. **Vienok mes garantuojam, kad rinkinys iš 40 skirtingų dalykų muzikalių ir dainavimo, kuriuos jums prisiųsime, pilnai jus patenkins, arba mes sugrąžinsime jusų pinigus, jei busit nepatenkinti.**

PEKO SALES CO --D-128
32 Union Square
New York City.

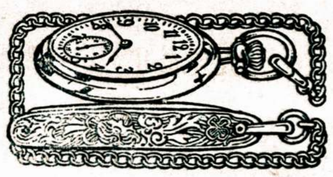

LAIKRODĖLIS RETEŽĖLIS IR PEILIS — $1.97. Reikalingi Patikėtini Agentai, musų laikrodėlių pardavinėjimui. Naujo Modelio vyrams ir vaikams 16 saizo geras laiko laikytojas **tik už $1.97.** Iš sidabrinio metalo su atviru priešakiu, rankinėle užsukamas ir nustatomas, **pilnai gvarantuotas ir išmėgintas.** Nesiųskit pinigų. Užmokėsit paštoriui tik $1.97 C. O. D. ir šitas pavyzdinis laikrodėlis, retežėlis ir peilis bus jusų. **CONSOLIDATED WATCH CO., 20 E. Lake St., Dept. 46, Chicago, Ill.**

Švitros Darbo Smuikos

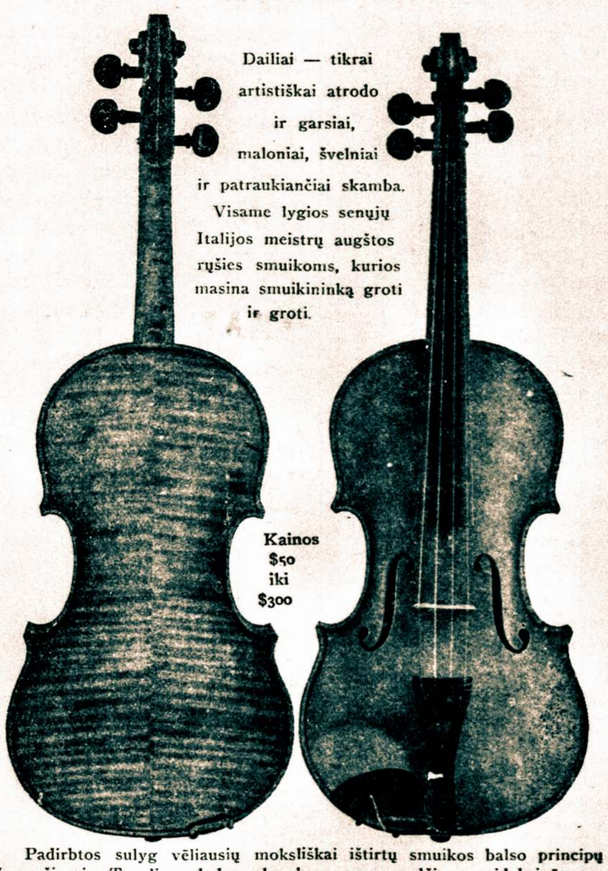

Padirbtos sulyg vėliausių moksliškai ištirtų smuikos balso principų iš gražiausio Tyroliaus kalnų skambaus seno medžio — sidabrinės pušės ir garbiniuoto klevo.

JULIUS ŠVITRA
SMUIKŲ DIRBĖJAS

Darau naujas smuikas ant užsakymo. Atsakančiai sutaisau senas, pajrusias smuikas.

11114 INDIANA AVE., CHICAGO, ILL.

Lietuviai smuikininkai nuoširdžiai kviečiami išbandyti lietuvo rankų darbo smuikas. Užtikrinu, kad nusipirkę mano darbo smuiką, negalėsite ja atsidžiaugti visą savo gyvenimą.

EKSTRA! GERIAUSIAS KU-KU LAIKRODIS RINKOJE!

Jeigu jųs norite nusipirkti gerą Ku-Ku Laikrodį, tai nusipirkite šitą laikrodį, o busite pilnai užganėdinti. Šitas tikrasis Ku-Ku Laikrodis importuotas iš Europos, padarytas iš tvirto riešutmedžio, puikiai išpaustytas, su raudonmedžio pridėčkais, aosiniai ir juodmedžio ranka padary ti įvairųs artistiški išmarginimai, puikųs viduriai, baltos šlapio kaulo rodyklės ir numeriai, muša pusvalandžius kukavimu, labai gerai laiko laiką ir gali laikyti visam jusų amžiui. Aukščio turi 17 colių, o pločio — 13 colių. Niekur jųs negausite tokio puikaus laikrodžio už tokią žemą kainą. Vertas mažiausiai $20.00, tačiau musų numažinta trumpam laikui kaina yra tik $13.50. Prisiųkite mums tik $2.00 kaipo depozitą, o likusius užmokėsite tuomet, kaip laikrodis bus pristatytas į jusų namus. Užganėdinimas gvarantuojamas, arba pinigai grąžinami.

PASTABA: Jei jųs gausite ku-ku laikrodį kur nors kitur už pigesnę kainą, tai atminkite, kad jis nebus tokis geras, kaip, kad čionai jums pasiuloma. Siųskite užsakymą dabar, kol kaina yra taip žema. Adresas:

PRACTICAL SALES COMPANY,
1219 North Irving Ave., Dept. 60, Chicago, Ill.

Nepraleiskite Šios Progos!

Parsiduoda stuba septynių didelių rumų su visais įtaisymais kaip tai: kieto medžio grindys, elektra, gesas, karšto ir šalto vandens sistema ir didelis pečius randasi sklepe del apšildymo. Prie stubos randasi vienas akras žemės ir puikus sodnas. Ši vieta randasi visai arti miesto, 15 minutų nueiti į paštą arba gelžkelio stotį. Ši vieta parsiduos pigiai, nes savininkas žada apleisti miestą. Prekė ant užklausimo per laišką.

J. VEČKYS,
8 Silver St., Haverhill, Mass.

LIETUVIŲ KRAUTUVĖ

Gražiausių Lietuviškų Volelių del Player Piano

Su žodžiais:

3.	Jojau Diena	1.00
8.	Vai Kalba, Žada	1.00
10.	Pas Daržėlį Trys Mergelės	1.00
15.	Oi Tu Ruta, Ruta	1.00
24.	Kas Nuramins Man Širdelę	1.00
66.	Karvelėli Mielynasis	1.25
91.	Atjok Be neli	1.25
106.	Suktinis	1.00
81.	Jausk, Mylėk ir Spragilių Daina	1.00
83.	Paukšteliui	1.00
4.	Kas Man Darbo	1.00
5.	Laiškas Pas Tėvelį	1.00
6.	Suskintas Kvietkelis	1.00
7.	O. Lietuva Numylėta	1.00
9.	Gana Broliai Mums Miegoti	1.00
16.	Noriu Miego	1.00
18.	Pasisėjau Žalią Rutą	1.00
19.	Pamylėjau Vakar	1.00
25.	Sudiev Gimtinė	1.00
26.	Esu Ant Šio Svieto	1.00
47.	Lietuva Brangi	1.00
71.	Rutelių Darželis	1.00
65.	Nedėlios Rytelį	1.25
63.	Kur Upelis Teka	1.25
62.	Per Laukelį Dirvonelį	1.25
60.	Šerk Tėveli Bierąjį Žirgelį	1.25
74.	Prirodino Seni Žmonės	1.00
92.	Ant Kalno Karklai Siubavo	1.00
75.	Oi Tu Jieva Jievuže	1.00
95.	Skamba Kankliai ir Trimitai	1.00
94.	Daugel Buvo Linksma Daina	1.25
72.	Per Šilą Jojau	1.00
79.	Atnešė Diedas Kukulių Viedrą	1.00
80.	Eisiu Mamei Pasakysiu	1.00
112.	Pas Motinėlę	1.00
113.	Tų Mergelių Dainavimas	1.00
114.	Lakštingalėlį	1.00
115.	Vai Varge Varge	1.00
116.	Ak Likie Sveika	1.00
122.	Myliu Lietuvą	1.00

Be žodžių:

33.	Žirgelis, šokis	75c.
34.	Aguonėlė, mazurka	75c.
111.	Svieto Pabaiga, šokis	70c.
96.	Mano Brangaus, polka	75c.
98.	Nekaltybė, valcas	75c.
99.	Lietuvių Kvadrilius	85c.
101.	Lietuvaitė, mazurka	1.00
73.	Šale Sodo, valcas	75c.
102.	Gegutės, valcas	75c.
103.	Širdys ir Kvietkos, valcas	85c.
104.	Linksmi Berneliai, polka	75c.
32.	Klumpakojis ir Pakeltkojis	75c.
39.	Diedukas, polka	70c.
43.	Barbora, polka	70c.
38.	Varpelis, valcas	75c.
55.	Linksmas Kaimieti, polka	75c.
117.	Ant Nemuno Tilto, valcas	75c.
118.	Kaziuko, polka-mazurka	75c.
119.	Išsilgimas, valcas	75c.
120.	Karšta Širdis, polka	75c.
121.	Gražioji Aldona, polka	75c.
87.	Krakoviakas, šokis	60c.

PASARGA: Visados parašykite volelio numerį ir vardą aiškiai. Perkantiems sykiu už mažiaus kaip 3 dolerius vertės, tai mes prisiuntimo lėšų negalime apmokėti. Reikia visados savo vardą ir antrašą kiek galint aiškiai parašyti ir sykiu su užsakymu siųskite ir Money Orderį šio vardu. Mes turime lietuviškų volelių visokių.

J. N. ZICZKUS,
MEN'S FURNISHINGS and PLAYER PIANO ROLLS,
539 Coll. Ave., E. St. Louis, Ill.

TUOJAU ĮSIGYKITE
DARBININKŲ KALENDORIŲ
1925 METAMS

JAME TELPA:

Žinios apie kiekvienos pasaulio valstybių gyventojų skaičių, žemės plotį, miestų gyventojus ir t. t.
Daug gražių ir istorinių paveikslų
Galybės puikiausių eilių.
Visi pasaulio istoriniai įvykiai.
Tarpe daugelio žymių bendradarbių DARBININKŲ KALENDORIUI randasi raštų sekančių autorių:
Dr-o J. J. Kaškiaučiaus, Dr-o A. Petrikos, Dr-o Čerio, Dr-o S. Biežio, poeto Vacio Žalionies, Arturo Regračio ir Jono Kaškaičio.
Darbininkų Kalendorius — Enciklopedija Darbininko Namuose.
Kaina tik 50c. Pinigus galima siųsti stampomis:

"VILNIS",
3116 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS.